Nr. 252 Czwartek 8 Września 1938 r. Rocznik XLV

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7 — Tel. 5.06.78

Kraków
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P.P.S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60
Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.125
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 188

Warunki prenumeraty: w Krakowie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Francja przyjęła spokojnie zarządzenie o częściowym

Powołaniu Rezerwistów

Paryż niepokoi się jednak sytuacją Czechosłowacji

Zarządzenia wojskowe Rządu francuskiego, opublikowane w komunikacie poniedziałkowym, przyjęte zostały we Francji bardzo spokojnie, do czego przyczyniło się w znacznej mierze spokojne echo berlińskie tych zarządzeń. Koła polityczne podkreślają z naciskiem ,że w zarządzeniach Rządu nie ma mowy o powoływaniu całych roczników, lecz że wszelkie powołania mają charakter całkowicie indywidualny.

Dzienniki paryskie, komentując zarządzenia, nazywają je najprostszymi zarządzeniami ostrożności. B. premier Blum na łamach „Populaire", omawia pozytywnie to posunięcie Rządu.

O ile komunikat o odwołaniu urlopów w formacjach wojskowych przyjęty został z zupełnym spokojem, o tyle duże wrażenie wywołują ostatnie wiadomości z Pragi o poniedziałkowym 4-godzinnym posiedzeniu gabinetu czeskiego i o nowych, tym razem rzekomo definitywnych, propozycjach Rządu czechosłowackiego pod adresem Niemców sudeckich. W Paryżu krążą pogłoski, że nowe propozycje, których ogłoszenie nastąpić ma w środę, będą miały charakter tak daleko idących ustępstw czeskich, że oznaczać mają po prostu kapitulację Rządu praskiego, na którą Rząd ten zdecydować się musiał pod naciskiem W. Brytanii.

Zamach stanu w Chile

Gen. Carlos Ibanez usiłował opanować władzę

Donoszą z Santiago de Chile, że aresztowano tam gen. Carlos Ibanez, b. prezydenta i kandydata na stanowisko prezydenta w nadchodzących wyborach. Generała aresztowano w związku z poniedziałkowym nieudanym zamachem stanu. Carlos Ibanez przebywał na wygnaniu w Argentynie i w chwili, gdy powracał do kraju, został ujęty przez policję.

W czasie poniedziałkowych zajść powstańcom udało się przejściowo obsadzić gmachy uniwersytetu i gmach kasy ubezpieczeń robotniczych. W zabudowaniach uniwersyteckich powstańcy nie stawiali poważniejszego oporu, tak że policja w krótkim czasie aresztowała około 50 powstańców, a pozostali zdołali ukryć się. Natomiast w gmachu kasy ubezpieczeń powstańcy stawiali poważny opór, broniąc się do ostateczności. Policja i wojsko oblegały przez dłuższy czas gmach kasy i dopiero przy użyciu granatów ręcznych opór został przełamany. Ogółem w czasie walk padło 59 zabitych, w czym 1 karabinier, a 58 powstańców. Prawie wszyscy powstańcy zginęli w czasie walk na terenie kasy ubezpieczeń robotniczych.

Wobec obawy, że powstańcy zaatakują pałac prezydenta Republiki, przed pałacem rozlokowano pułk artylerii. Władze ogłosiły stan wyjątkowy, który jednak po upływie kilku godzin został zniesiony. W mieście — jak zresztą i w całym kraju — panuje podobno już spokój. Ze wstępnych dochodzeń wynika, że większość powstańców stanowili studenci. Nie jest wykluczone — zdaniem opinii nowojorskiej — że przewódcy zamachu utrzymywali łączność z pewnymi czynnikami zagranicznymi.

Londyn domaga się od Pragi spełnienia żądań Henleina

Plan numer 4

przyjmuje prawie wszystkie warunki Niemców sudeckich

Komunikat urzędowy, wydany w poniedziałek wieczorem w Pradze po posiedzeniu komitetu politycznego rady ministrów i sygnalizujący ogłoszenie w najbliższym czasie wniosków rządowych w sprawie Niemców sudeckich, komentowany jest przez prasę brytyjską jako zapowiedź, że daleko [illegible] ustępstwa Pragi na rzecz Henleina są faktem dokonanym. Stwierdzając, że ustępstwa czeskie poczynione zostały pod naciskiem W. Brytanii — prasa angielska określa nowe koncesje, nazywając je planem nr. 4, jako maksymalnie zbliżone do 8 żądań Henleina, ogłoszonych w Karlovych Varach. Jeden tylko punkt programu Henleina ma budzić jeszcze zastrzeżenia Pragi, a mianowicie swoboda szerzenia ideologi narodowo - „socjalistycznej" wśród Niemców sudeckich.

„Daily Telegraph" i „Daily Express", twierdzą, że punkty karlsbadzkie zostaną przez rząd praski uznane z pewnymi wyjątkami. „Daily Express" precyzuje te wyjątki następująco: 1) zamiast jednego kantonu, Praga zamierza utworzyć 3 kantony niemieckie, 2) rząd czechosłowacki nie zgodzi się na rozwiązanie swego sojuszu z Rosją Sowiecką.

* *

Cała prasa praska zamieszcza komunikat o poniedziałkowym posiedzeniu komitetu politycznego ministrów, odbytym pod przewodnictwem prezydenta Benesza, powstrzymuje się jednak od komentarzy. Prasa czeska aprobuje wszystko, co może doprowadzić do odprężenia wewnątrz państwa i w Europie.

Rasizm

włoskich mieszańców

Urzędnicy Żydzi, zatrudnieni w biurach ministerium spraw wewnętrznych Włoch w liczbie 19, zostali w dniu wczorajszym zwolnieni ze swych stanowisk.

Śmierć w Dachau

„News Chronicle" donosi, że w obozie koncentracyjnym w Dachau zmarł baron Lesser, jeden z przewódców austriackich legitymistów.

Za przykładem „Trzeciej" Rzeszy

Obozy koncentracyjne

na Węgrzech

Dużo hałasu wywołała na Węgrzech sprawa utworzenia obozów koncentracyjnych. W tych dniach ministerium spraw wewnętrznych zwróciło się do samorządu miejskiego w Jagrze, aby miasto to oddało do dyspozycji ministerium ziemię o obszarze 40 morgów, na której utworzony ma być obóz koncentracyjny.

Uzyskanie takiego obszaru byłoby w gruncie rzeczy łatwe, jednak sama myśl, że w pobliżu miasta Jagru ,pełnego zabytków historycznych miałby powstać obóz koncentracyjny, wywołał burzę w samorządzie miejskim. Kiedy wiceburmistrz miasta odczytał list z żądaniem min. spr. wewnętrznych ,na sali obrad zerwała się burza, a większość kategorycznie protestowała przecw tego rodzaju pomysłom.

Debata była nadzwyczaj burzliwa i dramatyczna. Ostatecznie Rada miejska nie odważyła się odrzucić żądania ministerium i postanowiono, by ministerium oddano do dyspozycji łąki i pastwiska daleko za miastem.

Sprawa ta odbiła się głośnym echem w całym państwie, zwłaszcza gdy się okazało że również w Szentes budowany jest obóz koncentracyjny i że trzeci obóz ma powstać w Szolnoku.

Przy okazji należy zaznaczyć że na Węgrzech już od kilku lat istnieje obóz koncentracyjny w Nagy-Kanizse, gdzie już od dłuższego czasu internowanych jest 60 socjalistów i 300 członków zamachowej organizacji „Krzyży Stalowych". Zakładanie nowych obozów koncentracyjnych jest symptomem nowego kursu politycznego. W rozmowie prywatnej wyraził się swego czasu węgierski minister spraw wewnętrznych, że po 4 miesiącach nie będzie na Węgrzech ani śladu po hitlerowcach ,ale to było 4 miesiące temu, obecnie po wizycie Horthy'ego, w obozach zdaje się znajdą się przede wszystkim członkowie innych ugrupowań opozycyjnych.

Wydziedziczone klasy Indi walczą o równouprawnienie

Strajk pariasów

przed domem Mahatmy Gandhi

17 przedstawicieli najniższych klas społeczeństwa hinduskiego wyruszyło z Nagpur do Wardhaa, gdzie zamieszkuje Mahatma Gandhi, zapowiadając, że zasiądą przed jego domem i ogłoszą strajk głodowy, dopóki żądania polityczne pariasów nie będą spełnione. Demonstranci domagają się, aby conajmniej jedno stanowisko ministra w rządzie centralnym prowincyj było powierzone działaczowi walczącemu o prawa najniższych klas ludności Indyj. Gandhi, jako przewódca kongresu hinduskiego, którego przedstawiciele mają większość w parlamencie centralnych prowincyj, ma decydujący wpływ na formowanie rządu.

Hasło „Satyagraha" — t. zn. bierny opór i cywilne nieposłuszeństwo bez stosowania gwałtu—rzucone przez Gandhiego, jako środek walki przeciwko W. Brytanii, obecnie — jak na ironię losu — zwraca się przeciwko niemu samemu, bowiem strajk głodowy pariasów przed domem Gandhiego jest typowym objawem stosowania biernego oporu.

Bitwa nad Ebro

Sytuacja w Hiszpanii gen. Franco

Komunikat ministerium obrony Hiszpanii donosi, że na froncie rzeki Ebro trwa bitwa niezwykle zaciekła. Nieprzyjaciel, ponosząc duże straty, zdołał częściowo poprawić swe stanowiska. W czasie bitwy powietrznej lotnictwo republikańskie strąciło 7 samolotów nieprzyjacielskich.

*

W artykule opisującym położenie polityczne Hiszpanii gen. Franco, „Manchester Guardian" donosi:

W ostatnim tygodniu lipca republikanie przerwali front faszystów na długości 50 klm., na odcinku łuku Ebro. Wtargnięcie wojsk republikańskich w głąb pozycyj powstańczych w okolicy Gandesa zmusiło generała Franco do zaniechania ataku na Sagontę i Walencję i przeniesienie 6 dywizji, aby wstrzymać postępy wojsk republikańskich.

Dn. 9-go lipca ogłaszał „Times", że wojska generała Franco rozbiły doszczętnie wojska republikańskie na odcinku Gandesa. Kilka tygodni minęło od tego czasu, a wojska republikańskie wciąż stawiają skuteczny opór na tym odcinku. Ciągłe ataki wojsk faszystowskich nie osłabiły ducha bojowego republikańskich oddziałów i chociaż straty republikańskie były dość ciężkie, straty wojsk powstańczych były jeszcze większe. Generał Franco nie będzie mógł podjąć ofenzywy na Sagonte, dopóki nie usunie wojsk republikańskich z odcinka Ebro.

Ofensywa generała Franco przeprowadzona w kierunku Almaden została wstrzymana przez wojska republikańskie.

Jednym z najważniejszych faktów krwawych walk przeprowadzonych na różnych punktach jest wstrzymanie ofensywy powstańczej na Walencję. Generał Franco nie może się obyć bez pomocy wojsk obcych. Faktem jest, że gdyby generał Franco był pozbawiony wojsk włoskich i materiału wojennego, w który go jego sprzymierzeńcy zaopatrują, przegrałby już dawno walkę.

Odyseja emigrantów politycznych

Bezpańscy ludzie

na bezpańskim statku

Jak wiadomo od kilku miesięcy znajduje się na Dunaju obok Bratislawy na pograniczu austriacko-czesko - węgierskim francuski statek „Quenia" mający na swym pokładzie żydów emigrantów z Wiednia. Statku tego nie chce przyjąć żadne państwo. Obecnie władze węgierskie zagroziły, że przetną linię, na której statek ten przymocowany jest do brzegu węgierskiego. Żydzi, w liczbie 47 osób, zwrócili się do władz czeskich z prośbą o pozwolenie wylądowania na ziemi słowackiej. Otrzymali oni jednak odpowiedź odmowną.

Tajfun

pustoszy Japonię

Tajfun, który przeszedł nad centralną częścią Japonii, spowodował pożar miasta Hili pod Tokoaka. Płomienie zniszczyły 2.000 domów. Wśród ludności jest bardzo wiele ofiar katastrofy. Tajfun trwa nadal i kieruje się na północny wschód Japonii.

Jaką będziemy mieli dziś pogodę?

Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z, przelotnymi deszczami w dzielnicach północnych i wschodnich, a z większymi rozpogodzeniami na pozostałym obszarze kraju. Temperatura około 20 stopni. Dość silne i porywiste wiatry z kierunków zachodnich.

W cztery minuty

dookoła świata i z powrotem

„Daily Express" donosi z Toronto, iż podczas otwarcia brytyjskiego pawilonu na kanadyjskiej narodowej wystawie jubileuszowej lord Stanley wysłał depesze gratulacyjne do wszystkich krajów Imperium Brytyjskiego. Wysłano depesze do Vaucouver Ouekland, Sydney, Bombaju, Kapstadtu i Londynu. W 4 minuty po wysłaniu depesz lord Stanley otrzymał podziękowanie tą samą drogą telegraficzną. Był to swojego rodzaju rekord telegraficznej obsługi.

10-godz. dzień pracy w Austrii

Dla okręgu Salzburg został wprowadzony w przemyśle budowlanym dziesięciogodzinny dzień pracy. Zarządzenie to motywuje się koniecznością przyśpieszenia prac na budowach publicznych, których brak daje się poważnie odczuwać.

Francja czuwa

Częściowe powołanie rezerwistów we Francji w odpowiedzi na wzmocnienie sił zbrojnych po stronie niemieckiej

GEN. GAMELIN
WÓDZ NACZELNEJ ARMII FRANCUSKIEJ

W poniedziałek po południu agencja Havasa ogłosiła komunikat stwierdzający, że ze względu na wzmocnienie sił zbrojnych po stronie niemieckiej na północnej granicy Francji, Rząd francuski postanowił zastosować pewne środki bezpieczeństwa. W tym celu zarządzono powołanie do czynnej służby rezerwistów, celem uzupełnienia stanu liczebnego wojsk fortecznych na linii Maginota oraz cofnięto urlopy w armii.

W poniedziałek wieczorem w kołach miarodajnych Paryża oświadczono, że częściowe powołanie pod broń rezerwistów i odwołanie z urlopów oficerów i żołnierzy, mają na celu jedynie wzmocnienie stanu obrony na linii Magl. nota i danie społeczeństwu francuskiemu do odczucia, iż Rząd czuwa nad zapewnieniem krajowi jego stanu obronnego.

Koła miarodajne udzielają jaknajbardziej uspokajających informacyj, zarówno co do zarządzeń ochronnych Rządu francuskiego, jak i co od dalszego rozwoju sytuacji międzynarodowej w związku z konfliktem sudeckim, zaznaczając, że rokowania dyplomatyczne trwają w dalszym ciągu, więc i poszczególne najbardziej nawet emocjonujące etapy tych rokowań nie dają narazie podstaw do alarmów wojennych.

Oczy świata robotniczego zwrócone są obecnie na Anglię

Kongres w Blackpool

będzie wielką demonstracją przeciwko faszyzmowi

W miejscowości nadmorskiej Blackpool, w północnej Anglii, rozpoczął się w poniedziałek doroczny kongres brytyjskich związków zawodowych. W zjeździe bierze udział 600 delegatów, reprezentujących 4 i pół miliona robotników i pracowników, zrzeszonych w brytyjskich „Trade-Unionach". Poza sprawami, dotyczącymi życia robotniczego, kongres zajmie również stanowisko w sprawie sytuacji międzynarodowej. W tym celu w środę popołudniu zbierze się w Blackpool wspólne posiedzenie naczelnej rady kongresu „Trade-Unionów", wydziału wykonawczego frakcji parlamentarnej „Labour Party" i egzekutywy ogólnokrajowej organizacji „Labour Party".

W ten sposób ukonstytuowane zgromadzenie wyrażać będzie faktycznie najwyższy autorytet całego brytyjskiego ruchu robotniczego, zarówno w sensie zawodowym jak i partyjno-politycznym. W posiedzeniu tym brać będą zresztą udział w charakterze gości również niektórzy członkowie i przedstawiciele ruchu socjalistycznego w Europie. M. in. przybyć ma b. premier francuski Leon Blum i prezes wódca socjalistów belgijskich de Brouckere.

W charakterze gościa bierze również udział z ramienia PPS. tow. MIECZYSŁAW NIEDZIAŁKOWSKI. W Londynie spodziewają się, że kongres powełmie także szereg postanowień o charakterze ogólno politycznym, zwłaszcza w odniesieniu do sprawy Czechosłowacji i sytuacji w Hiszpanii.

Kongres w Meksyku

JOUHAUX

W poniedziałek otwarty został w Meksyku kongres robotniczy obu Ameryk. Międzynarodówkę zawodową reprezentuje Holender Fimmen. W kongresie udział biorą m. in. John Lewis z Ameryki i Jouhaux.

Hitler w Norymberdze

Brunatny zjazd

Program hitlerowskiej galówki

Kanclerz Hitler przybył w poniedziałek do Norymbergi z Monachium specjalnym pociągiem i powitany został przez ministra Hessa oraz gwardię przyboczną.

Ogółem przybyło do Norymbergi 179 pociągów specjalnych, przywożąc prawie 125 tysięcy osób. Zwykłymi pociągami przybyło do Norymbergi 138 tysięcy osób.

Program galówki hitlerowskiej w Norymberdze nie odbiega wiele od poprzednich. Pierwszego dnia, t. j. w poniedziałek, odbyło się przyjęcie dla prasy, na którym przemówienie wygłosił szef prasy dr. Dietrich; następnie przyjęto Hitlera w ratuszu. Wieczorem odbyło się przedstawienie „Śpiewaków Norymebrskich" w miejscowej operze.

Środa poświęcona będzie służbie pracy i młodzieży hitlerowskiej.

Czwartek „Tag der Gemeinschaft" popisy sportowe członków Norymberskich" w miejscowych organizacji partii.

Piątek i sobota w dalszym ciągu posiedzenia i obrady partii.

Niedziela — wielki marsz - parada wszystkich organizacji.

Poniedziałek — wojsko: ćwiczenia, parada.

HITLER

Mussolini obraził się na Irlandię i odwołał swego posła

Z Rzymu donoszą, że poseł włoski w Dublinie został nagle odwołany ze swego stanowiska. Według relacji francuskiej prasy demokratycznej, zmiana na stanowisku posła włoskiego w Dublinie stoi w związku z niedawnym pobytem eskadry włoskiej w Irlandii, która została bardzo nieżyczliwie przyjęta przez irlandzkich robotników portowych.

Na froncie Ebro

załamała się ofensywa faszystów

Na froncie Ebro, wojska gen. Franco rozpoczęły w niedzielę ofensywę, popartą wielką ilością broni pancernej i zmotoryzowanej. Ataki faszystów miały na celu przecięcie głównej drogi, wiodącej z Gandesa do Corbera. Wszystkie ataki zostały odparte z wielkimi stratami dla wojsk gen. Franco.

Na froncie Estramadury republikanie mają do zanotowania nowe sukcesy. Na lewym skrzydle frontu republikanie posunęli się naprzód w kierunku północno-zachodnim w okolicy Belalcazar. Bardzo ważne punkty strategiczne nad Rio Zujar zostały zdobyte przez wojska republikańskie.

Na prawym skrzydle republikanie zdobyli szereg pozycyj nieprzyjacielskich i znajdują się w pobliżu Campanario. Linia kolejowa między Castuera i Don Benito znajduje się pod obstrzałem baterij republikańskich.

Oficerowie europejscy w sztabie terrorystów arabskich

Krwawe dni Palestyny

Bitwa pod Hebronem — Dziesiątki ofiar w całym kraju

Niedziela i poniedziałek upłynęły w Palestynie bardzo niespokojnie. Według dotychczasowych informacyj, jakie nadeszły do Jerozolimy, w różnych okolicach kraju padło wiele ofiar. Przede wszystkim do ostrych zajść doszło w okręgu Ramleh.

Pod Hebronem powstańcy stoczyli z wojskami dłuższą bitwę, którą jednak relacje urzędowe przemilczają. Ze strony powstańców stosowano nową taktykę: planowej a częstej zmiany miejsc, by udaremnić działanie artylerii i samolotów. Arabowie wykazali przy tym doskonałą dyscyplinę i dobre wyszkolenie wojskowe. Utrzymują się pogłoski, że w sekcji operacyjnej naczelnego komitetu arabskiego, pracuje parę oficerów europejskich. Ostatnia bitwa hebrońska jest, jak przypuszczają, zapoczątkowaniem większej akcji w południowej Palestynie.

W poniedziałek, wskutek uszkodzeń torów na skrzyżowaniu linii Jerozolima — Tel Aviv i Palestyna — Egipt, wykoleiły się dwa pociągi towarowe. Uszkodzono również materiałem wybuchowym most kolejowy. Komunikacja na linii Jerozolima — Lidda została przerwana. Równocześnie na stacji kolejowej w Liddzie powstańcy arabscy zasypali strzałami grupę żydowskich robotników kolejowych. Dwóch żydów zostało zabitych, a kilku rannych.

W Jerozolimie postrzelono arabskiego szeika Jauda Anzari, który należał do grupy szeików, sprawujących władzę w meczecie Omara w Jerozolimie. Poza tym na granicy Tel Avivu i Jaffy zraniono ciężko dwóch żydów.

Wobec wzrastającego niepokoju i napięcia wśród ludności, dla zapewnienia bezpieczeństwa, władze mandatowe wydały zakaz ruchu drogowego zarówno dla pieszych, jak i dla pojazdów na wszystkich szosach w Palestynie od godz. 6 wieczór do rana. Na wszystkich drogach wylotowych z Palestyny, stoją posterunki policyjne, które rewidują podróżnych i pojazdy. Podobne kontrole przeprowadzane są również i w terenie.

Rząd czechosłowacki wystąpi z

nowymi propozycjami

ale Henlein z góry odrzuca wszelki kompromis

LORD RUNCIMAN U PREZYDENTA BENESZA

Lord Runciman odwiedził w poniedziałek popołudniu prezydenta Benesza na zamku Hradczyńskim i odbył z nim 3-godzinną naradę. Cel tej narady nie jest jeszcze znany, nie ulega jednak wątpliwości, że lord Runciman złożył prezydentowi Beneszowi sprawozdanie z rozmów Ashtona Gwatkina z Henleinem.

UCHWAŁY RADY MINISTRÓW CZECHOSŁOWACJI

Wieczorem odbyło się posiedzenie komitetu politycznego ministrów pod przewodnictwem prezydenta Benesza. Na tym posiedzeniu komitet polityczny rady ministrów ustalił definitywnie wnioski, które zostaną w najbliższym czasie podane do wiadomości partii sudeckiej.

PREZ. BENESZ

NIEPRZEJEDNANE STANOWISKO HENLEINA

W Cheb odbyła się równocześnie narada Konrada Henleina z posłami Hermanem Frankiem, Kundtem, Petersem, Roschem, dr. Sebekowskim i dr. Schickedanzem. Delegacja do rokowań z Rządem złożyła Henleinowi obszerne sprawozdanie z aktualnej sytuacji. Henlein z kolei omówił wydarzenia ostatniego tygodnia, swój pobyt u kanclerza Hitlera oraz swe spotkanie z członkiem misji angielskiej Asthonem Gwatkinem. Ustalono, że obecna sytuacja jest nie do utrzymania i że może być rozwiązana jedynie przez szybkie i zupełne wprowadzenie w życie 8 podstawowych postulatów Konrada Henleina.

Gen. Laidoner poważnie chory

W poniedziałek w nocy poważnie zaniemógł naczelny wódz armii estońskiej gen. Laidoner. Stan jego jest bardzo groźny ze względu na wysoką temperaturę i przede wszystkim na podeszły wiek wodza armii estońskiej.

Straszliwa zemsta

Wybuch maszyny piekielnej w Dobrudży

W urzędzie pocztowym w Bazardziku (Dobrudża) w Rumunii, wybuchła w poniedziałek maszyna piekielna, znajdująca się w przesyłce pocztowej, adresowanej do adwokata Patoniego. Przy odbiorze tej przesyłki Patoni domagał się jej otwarcia przez pełniącego służbę policjanta, gdyż zawartość jej wydawała mu się podejrzana. Przy otwieraniu przesyłki nastąpił gwałtowny wybuch, od którego policjant poniósł śmierć na miejscu, zaś Patoni został ciężko ranny i zmarł wkrótce po przewiezieniu do szpitala. Znajdujący się na miejscu syn naczelnika urzędu pocztowego oraz jeden z urzędników odnieśli rany. Budynek pocztowy został poważnie uszkodzony. Wybuch słyszano w całym mieście, co wzbudziło panikę wśród mieszkańców.

Jak się okazuje, Patoni zastrzelił kilka lat temu w czasie sprzeczki senatora stronnictwa chłopskiego Christo Stojanowa. Sąd uwolnił go wówczas od winy i kary. Obecny zamach był, jak się zdaje aktem zemsty rodziny zabitego.

Marsz. Bluecher

ma być przeniesiony na Ukrainę?

Agencja Fournier donosi z Londynu, że według informacyj, jakie nadeszły do stolicy W. Brytanii, marszałek Bluecher ma czasowo opuścić swe stanowisko naczelnego dowódcy wojsk sowieckich na Dalekim Wschodzie i ma być mianowany naczelnym dowódcą wojsk stacjonowanych na Ukrainie sowieckiej. Głównym zadaniem marszałka Bluechera na nowym stanowisku byłaby reorganizacja armii sowieckiej na Ukrainie.

Agentury hitlerowskie w Polsce

Polska Agencja Agrarna donosi, że na tegoroczny kongres partyjny w Norymberdze, który stać będzie pod znakiem niemczyzny zagranicą, wyjechała duża ilość Niemców z Polski. Szczególnie licznie przedstawiać się będzie udział Niemców z Małopolski i Wołynia.

Gwałtowne natarcie

wojsk japońskich na Hankou

W niedzielę rozpoczęło się wielkie natarcie Japończyków w kierunku Hankou. Walki prowadzone są z wielką zaciekłością, przy użyciu znacznych sił. Japończycy zgromadzili w głównych punktach uderzenia wielkie ilości samolotów. Główny nacisk japoński skierowany jest na południowym brzegu Jang-Tse wzdłuż linii kolejowej Kiukiang-Nanczang. Chińczycy zbudowali silne fortyfikacje i jak dotąd, odpierają ataki japońskie. Na północnym brzegu Jang-Tse toczą się gwałtowne walki o Kwangsi.

Przypadkowy strzał

a nie zamach na króla

Urzędowe koła egipskie dementują wiadomość, która ukazała się w prasie o zamachu na króla Faruka, dokonanym w Aleksandrii. Jak stwierdza oficjalny komunikat, chodzi tu o przypadkowy wystrzał rewolwera, który miał w kieszeni syn naczelnika policji w Kairze, Ras Assar. Tak przynajmniej twierdzi komunikat urzędowy. Należy dodać, że strzał przypadkowy ten nie przypadkowy, zranił młodego Włocha, który był w pobliżu.

Przyszłość Europy środkowej

Jaka powinna być polityka Polski

Polska jest ze względów geograficzno-politycznych (t. zw. geopolitycznych) państwem zarówno środkowo- jak i wschodnio-europejskim. Góruje wprawdzie świadomość położenia między Niemcami a Rosją, ale gospodarcze i polityczne ukształtowanie Europy środkowej ma dla Polski bardzo duże znaczenie.

Zrozumiałe było, że nie braliśmy udziału w Małej Entencie, póki spełniała ona funkcję tworu wyłącznie antywęgierskiego. Między Polską a Węgrami nie było i nie ma żadnych sprzecznych interesów bezpośrednich. Przeciwieństwa zaczynają się dopiero w stosunku do państw trzecich. Nie było jednak żadnego powodu, żeby Polska solidaryzowała się z antywęgierską funkcją Małej Ententy. Możemy więc tylko pragnąć, żeby — w myśl konferencji w Bled — doszło do wyrównania różnic i do porozumienia Małej Ententy z Węgrami.

Byłby to dopiero początek ułożenia stosunków w środkowej Europie między państwami małymi czy średnimi. Nie miałoby jednak to porozumienie znaczenia, gdyby „Trzecia" Rzesza opanowała politycznie i gospodarczo Czechosłowację i zdobyła hegemonię (panowanie) w Europie środkowej.

Nie przeciwstawiła się temu niebezpieczeństwu ani Mała Ententa, ani oficjalna polityka polska. Mała Ententa — pisał znakomity publicysta, Jacques Bardoux w „Temps" — gwarantuje swych członków tylko przeciw najmniejszemu ryzyku, t. j. ryzyku rewanżu węgierskiego. Lecz *„wysiłki francuskie rozszerzenia paktu pomocy natrafiły na nieugięty opór w Białogrodzie, większy niż w Bukareszcie".*

Jeżeli więc krytycznie ustosunkowaliśmy się do tanich rad stworzenia bloku od Bałtyku do Morza Czarnego aż po Adriatyk, to dlatego, ponieważ zdawaliśmy sobie sprawę, jak głębokie były i są przeszkody w urzeczywistnieniu tego planu. Tanie były rady, *skoro nie uwzględniały ani oporu Węgier ani oporu Jugosławii, a po części i Rumunii.* Osłabiały zaś szanse porozumienia środkowo - europejskiego przez to, że *chciały je obciążyć odrębnym zagadnieniem bałtyckim.* Wreszcie rady były trochę spóźnione, bo nie trzeba ich było pieścić głęboko w sercu, lecz umiejętnie a odważnie zawczasu wskazywać, jakie błędy czy zaniedbania zawiera polityka p. min. Becka w sprawach Europy środkowej. Zamiast rozdzierać szaty nad Czechosłowacją za pakt wzajemnej pomocy z Rosją sowiecką, należało rozważyć, *dlaczego poprzednio propozycja czechosłowacka sojuszu wojskowego z Polską pozostała bez odpowiedzi i czy właśnie ta odmowa nie pchnęła Czechosłowacji do paktu z Sowietami, za który jest w Polsce surowo sądzona.*

Niedawno dowiedzieliśmy się z artykułu w „Pester Lloyd", że obok Włoch i Niemiec Polska od dłuższego czasu doradzała w Budapeszcie, żeby Węgry zmieniły swą politykę wobec Jugosławii i Rumunii, a nie wobec Czechosłowacji. „Pester Lloyd" jest dziennikiem półurzędowym i na wiatr nie pisze. Z tego by wynikało, że *w sprawie Czechosłowacji polska polityka oficjalna od dłuższego czasu pracuje w Budapeszcie odmiennie niż Paryż i Londyn a zgodnie z taktyką osi Berlin — Rzym.*

Tymczasem od dawna karmi się naszą opinię publiczną opowiadaniami, że kamieniem obrazy jest tylko smutny los Polaków zaolzańskich i agitacja komunistyczna wdzierająca się z pogranicza czeskiego do Polski. A poza tym każdemu ciekawemu, jaką Polska prowadzi politykę, powtarza się do znudzenia, że Polska trzyma się zdala od walczących z sobą bloków ideologicznych.

Czyżby rozprawa o Europę środkową była turniejem ideologicznym? Czyżby to, co pisał „Pester Lloyd", świadczyło, że Polska jest neutralna, lub chociażby uprawia życzliwą neutralność po stronie sprzymierzonej Francji i po stronie współdziałającej z nią Anglii?

Tanie są rady pod adresem p. min. Becka, żeby budował blok trzech mórz zarówno przeciwko Niemcom jak i przeciwko Rosji, jeżeli nie zawierają warunków i wskazówek, o ile taki blok może być urzeczywistniony i jeżeli nie zawierają równocześnie rzeczowej krytyki polityki p. min. Becka, sprzecznej z kierunkiem tworzenia bloku środkowo-europejskiego, niezależnego od Niemiec i od Rosji sowieckiej. Takie rady stają się zaś wręcz śmieszne, jeżeli chodzą równocześnie w parze z wyznawaniem orientacji prohitlerowskiej. *Tylko w gazecie, ale nie w świecie rzeczywistym, można uprawiać dwie sprzeczne ze sobą polityki.*

Sprawa jest pilna, jeżeli angielski minister spraw zagranicznych, lord Halifax, nie czekając powrotu ambasadora Raczyńskiego, zaprosił do siebie radcę ambasady p. Jażdżewskiego, jako charge d'affaires ad interim (t.j. chwilowego kierownika ambasady). Z polskiej prasy inspirowanej tyle tylko można było usłyszeć, że ta pilna rozmowa jest najzwyczajniejszą sprawą w świecie i że polska opinia publiczna pragnie pokoju. Natomiast konserwatywny dziennik „Yorkshire Post„ doniósł, że lord Halifax zakomunikował p. Jażdżewskiemu *pewne zapewnienia Rządu praskiego w sprawie polskiej mniejszości w Czechosłowacji* i zaprosił Polskę, *by się przyłączyła do usiłowań angielskich,* celem sprawiedliwego i pokojowego uregulowania zagadnienia sudeckiego.

Gdyby ta informacja była ścisła, *to p. min. Beck musiałby wybierać między polityką t. zw. neutralności a solidarnością z Londynem i Paryżem.* Neutralność miała tę właściwość, że ją w Budapeszcie — według „Pester Lloyd" — oceniano jako zgodność z Rzymem i Berlinem. Solidarność zaś z mocarstwami zachodnimi może dać dostateczne poparcie, polityczne i materialne, dla tworzenia niezależnej Europy środkowej i zabezpieczenia jej przed hegemonią „Trzeciej" Rzeszy.

BENEDYKT ELMER.

Kardynał Kakowski

przeciw „wybujałemu nacjonalizmowi"

Kardynał Kakowski wydał list pasterski do młodzieży. Są w tym liście dwa ciekawe ustępy.

Jeden zwraca się przeciw wyzyskiwaniu uczuć religijnych młodzieży do celów politycznych.

„Niektórzy chcieliby — głosi pismo — z Waszych ślubowań uczynić — w niezrozumieniu i zbyt płytko pojmując sprawy ducha — narzędzie dla innych celów. Chcieliby zaprząc religię w rydwan polityki, nie uświadamiając sobie, że byłoby to wypaczeniem porządku i hierarchii wartości, bo Bóg jest najwyższym celem we wszelkim działaniu ludzkim, które musi być Mu podporządkowane. Religia, traktowana jako narzędzie do akcji politycznej, traci na swoich walorach i zamiast pożytku może wyrządzić społeczeństwu krzywdę.

Drodzy Przyjaciele, nie dopuśćcie, aby Wasze szlachetne i wzniosłe cele mogły być przeinaczone! Stójcie wiernie przy świętości celu pielgrzymek i ślubowań Jasnogórskich, przy czystości intencyj, z którymi były one powzięte i podjęte! Z tego Waszego umiłowania Boga i Kościoła katolickiego spłyną na Naród i Państwo Polskie nowe siły ożywcze i twórcze".

Ustęp ten kieruje się wyraźnie przeciw endecji, która w r. ub. zamieniła pielgrzymkę jasnogórską młodzieży akademickiej w ordynarną burdę.

Drugi ustęp jest wymierzony przeciw WYBUJAŁEMU NACJONALIZMOWI i brzmi jak następuje:

„Młodzieży droga, stwierdzam to z całą stanowczością: nosisz w swym sercu obfite zasoby patriotyzmu, bogate skarby prawdziwej miłości Ojczyzny. Ale fakt ten skłania mnie do przestrzeżenia Ciebie przed teorią i doktryną, która by chciała Twój szczery patriotyzm wypaczyć i zamienić na chorobliwy i wybujały nacjonalizm. Przypominam Wam Młodzieży katolicka, słowa najwyższego autorytetu, Ojca św. Piusa XI:

„Wybujały nacjonalizm wznosi pomiędzy ludźmi bariery i jest przeciwny prawu Boga, lecz także i temu Credo, które rozbrzmiewa we wszystkich kościołach świata. Różnice i przeciwieństwa pomiędzy przesadnym nacjonalizmem a nauką katolicką są widoczne. Duch nacjonalizmu (oparty na nienawiści) jest przeciwny duchowi Credo i Wiary... jest przeciwny wierze w Chrystusa. Pragnienie dobra powszechnego powinno ożywiać duszę i serce katolika. Katolik mówi w Credo: wierzę w Kościół katolicki, to znaczy powszechny. Powszechny, nie nacjonalistyczny, nie rasistowski, nie seperatystyczny, nie indywidualistyczny ale powszechny, uniwersalny..."

I ten ustęp godzi w endecje, GODZI OSTRO, BEZ ŻADNYCH DWUZNACZNIKÓW.

Kardynał Kakowski listem swym wymierzył endecji dwukrotny policzek i napiętnował zarówno jej sympatie hitlerowskie, które nie dadzą się pogodzić z chrześcijaństwem, jak też jej politykę wybujałego antysemityzmu i nadużywania młodzieży do swych celów partyjnych.

„Warszawski Dziennik Narodowy", nie wiedząc jak wybrnąć z niemiłej sytuacji, taką oto wynalazł teorię: Kościół katolicki nie mieści się w żadnym nacjonalizmie, natomiast nacjonalizm „zmieścić się może i rzeczywiście się mieści w kościele katolickim".

Rzeczywiście się mieści! Ależ kardynał Kakowski kategorycznie oświadcza, że się NIE MIEŚCI i wyprasza z Kościoła „wybujałych nacjonalistów", t. j. endeków!

Endecy rozumują już niby talmudyści, a zachowują się wobec Kościoła jak domokrążcy żydowscy.

Monarchistom do sztambucha...

Jedno z pism zagranicznych donosi — a raczej przypomina — że książę Ludwik Vermandois, syn króla Ludwika XIV we Francji, już w wieku... 2 lat mianowany został admirałem floty francuskiej, i „rozkazy" swe „podpisywał" odciskiem książęcego paluszka.

Nic dziwnego, że przy tak zawrotnej karierze umarł, mając lat 16.

A umarł nie w bitwie morskiej, lecz z — nadmiaru trunków alkoholowych.

Proces nowojorskich gangsterów i aferzystów

Podawaliśmy już informacje na temat skandalicznego procesu, jaki się toczy przed sądem stanu Nowego Jorku, a którego bohaterem jest Jimmy Hines, szef wpływowej organizacji politycznej „Tammany Hall".

Jest to organizacja demokratów, która jednak na terenie Nowego Jorku jest usposobiona wrogo wobec polityki Roosevelta. Hines uchodził natomiast za męża zaufania centralnych władz partyjnych.

W czasie procesu wychodzi na jaw niezmiernie szeroko zakrojona działalność szefa bandy gangsterów, zwanego „Dutch Schultz", który poległ od kuli konkurencyjnej bandy.

„Dutch Schultz" w czasie prohibicji stał na czele wielkiego „trustu piwnego", który zaopatrywał w piwo cały północny wschód Stanów. Stał też na czele „trustu" ...dowodów publicznych. Potem „Dutch Schultz" zorganizował, jak to już pisaliśmy, nielegalną loterię, obdzierającą biedotę miejską na sumy sięgające setek milionów dolarów rocznie.

Herszt bandy zapewnił sobie poparcie szeregu urzędników policyjnych, sędziów i polityków, wśród których na pierwszym planie był Hines, szef Tummany Hall.

Hines broni się, twierdząc, że jest ofiarą intrygi politycznej, że prokurator Dewey jest — jako republikanin — jego przeciwnikiem politycznym. W każdym razie afera jest odzwierciadleniem niezdrowych stosunków w administracji państwowej i partiach burżuazyjnych za czasów przed Rooseveltem ,w których tkwi korzeniami. Za administracji Roosevelta sytuacja ta doznała pewnej poprawy. Ustały kompromitujące kontakty sędziów i urzędników z gangsterami.

Arabowie w Norymberdze

„Daily Herald" donosi z Jerozolimy, że przeszło 100 Arabów wyjechało z Palestyny na kongres hitlerowski w Norymberdze.

Koszta podróży ponoszą Niemcy, wyjechali zaś na statku włoskim „Galilea".

Arabom towarzyszą agenci hitlerowscy z Egiptu, Syrii i innych krajów Bliskiego Wschodu, przybyli specjalnie dla zwerbowania gości arabskich na kongres norymberski.

O „rasie" tym razem zapomniano.

Przegląd prasy

„ORGANICZNY" O. Z. N.

Poniedziałkowa „Gazeta Polska" wydrukowała artykuł wstępny, w którym wychwala OZN. jako twór „organiczny", czyli — według określenia autora — „zdolny do samorodnego rozwoju"..

Trudno o bardziej niezręczną reklamę, niż ten artykuł. Że OZN. jest „zdolny do samorodnego rozwoju" — to dopiero pobożne życzenie autora, ale nie stwierdzenie faktu.

Autor słusznie zaznacza, że każdy istotny ruch polityczny mobilizuje energię uczuciową społeczeństwa. Ale gdzie i kiedy OZN. wywołał taką mobilizację uczuciową?

Autor przyznaje, że ten moment uczuciowy prowadzi nieuchronnie do jednostronności stronnictwa.— Ale w takim razie, skąd pretensje OZN. do wyłączności, lub chociażby do monopolistycznej swej nazwy?

Autor się myli, gdy uważa, że można budować stronnictwo — zwłaszcza o zapędach monopolistycznych — na wspólnocie poglądów. Interesy klasowe są silniejsze, niż poglądy, o czym autor mógł się przekonać np. z zachowania się konserwatystów wobec O. Z. N. Oni powitali entuzjastycznie deklarację płk. Koca, zawierającą poglądy, a dziś wzywają do obalenia Rządu, OZN. zaś ostro zwalczają.

Nie poglądy decydują o potrzebie i żywotności stronnictwa politycznego, lecz jedynie i wyłącznie: jakie ono reprezentuje siły w społeczeństwie, siły produkcyjne i twórcze, czy też siły pasożytnicze i wsteczne.

Na poglądach można oprzeć organizację jednostek, organizację elity. I taką właśnie organizacją jest OZN. Ale nie mówmy w doborowym towarzystwie elitarnym o mobilizacji energii uczuciowej społeczeństwa i t. p. To nie jest „w dobrym tonie".

A efekt zewnętrzny — śmiech.

HIPOCHONDRYK.

Referent prasowy „Czasu" w dwóch kolejnych numerach kręci nosem na całą prasę polską, która go „nudzi". Tylko „Słowo" wileńskie go bawi.

Trudno, kto szuka w prasie kabaretu, ten istotnie może się — za jedne 20 groszy — szczerze ubawić, „czytając „Czas", a także „Słowo".

Nie szukając daleko, polecamy operetkowy artykuł wstępny wczorajszego „Czasu" p. t.: „Ustawa antymasońska a wybory".

ROZSTRZELANA KOMISJA.

„Gazeta Polska" w artykule o rozwiązaniu partii komunistycznej w Polsce podaje szczegół następujący:

„Podstawą do likwidacji stał się raport „Komisji Trzech" wysłanej z Moskwy do Polski.

...„Komisja Trzech" po zlustrowaniu terenu partyjnego w Polsce złożyła centrali moskiewskiej dokładne sprawozdanie, stwierdzające rozkład całej organizacji, oraz wniosek o niezwłoczne jej rozwiązanie.

Raport został przyjęty, zatwierdzony przez najwyższą władzę i stał się podstawą obecnej akcji likwidacyjnej. Autorów jego, natomiast, po wykonaniu przez nich powierzonego zadania — *rozstrzelano.* Taki był koniec Komisji Trzech, która podczas swojej pracy lustracyjnej dowiedziała się zbyt wiele".

B.

Współpraca „Wici" z P.P.S.

Pol. Ag. Agr. donosi:

Na otwarciu zjazdu wiciowców z Małopolski Wschodniej w Jarosławiu, przewodniczący zjazdu p. Kojder, witając przedstawicieli socjalistycznej młodzieży akademickiej ze Lwowa, TUR — z Przemyśla, oraz jarosławskiej org. P. P. S., zakończył powitanie słowami:

„Walczymy o te same ideały, o te same zasady, co i robotnicy. — Nasza współpraca musi się potęgować z dnia na dzień. Walczymy o sprawiedliwość i demokrację — dlatego klasa robotnicza i klasa chłopska winny się wzajemnie dzielić swoim dorobkiem i wzajemnie sobie pomagać w każdej pracy".

Baczność, mason idzie!

W związku z modnym w ostatnich czasach polowaniem na masonów, chcieli byśmy zwrócić uwagę pogromców masonerii na pewną „intrygę" masońską, która jakoś uszła orlemu wzrokowi pp. Budzyńskich i Kozłowskich.

Oto nie dalej niż w zeszłym roku bawił w Polsce pewien angielski mason wysokiego stopnia i obie elity i ta rządząca i ta „narodowa" — tarzały mu się u nóg, a teraz gazety donoszą, że wybiera się on znów do Polski.

Informacji naszych o stosunku tego pana do masonerii nie czerpiemy z żadnych „względnie łatwych do nabycia" a mętnego pochodzenia „katalogów", ale z zupełnie łatwego do nabycia za pośrednictwem „Ruchu" tygodnika londyńskiego „Illustrated London News", który przed półtrzecia rokiem zamieścił jego fotografię w towarzystwie jego 3-ch braci, wszyscy w fartuszkach, z podpisem stwierdzającym jasno i wyraźnie, że 4 dostojni panowie na fotografii brali udział w ważnych obrządkach masońskich i wcale się z tym nie ukrywają.

Sprawa to godna uwagi „pogromców masonerii", gdyż idzie tu nie o imaginacyjnego, lecz autentycznego masona i chętnie służymy bliższymi informacjami. Jest to niejaki KSIĄŻE KENTU, BRAT KRÓLA ANGIELSKIEGO.

P. S. W ostatniej chwili dowiadujemy się, że ks. Kentu nie przyjedzie jednak tego roku na polowanie do Polski. Może dowiedział się, że w Polsce zaczyna się właśnie polowanie na masonów i zląkł się, by zeń nie zrobiono zwierzyny.

W. J. G.

Manewry floty angielskiej i niemieckiej

odbywają się jednocześnie i w tym samym miejscu

Tegoroczne manewry floty angielskiej i floty niemieckiej rozpoczną się jednocześnie, w przyszłym tygodniu, a jedne i drugie odbywać się będą na Morzu Północnym.

Nie wiadomo, czy to jest przypadkowy zbieg okoliczności, czy też świadome zarządzenie którejś strony.

Zdaje się, że raczej przypadek. Niemcy bowiem, by uniknąć ewentualnych starć, postanowiły porozumieć się z admiralicją angielską co do strefy działań. Flota angielska, jak dotychczas, manewrować będzie w południowej części Morza Północnego, niemiecka zaś w północnej. Plan operacyj niemieckich zmierza do tego, by w żadnym momencie obie floty zanadto nie zbliżyły się do siebie. Chodzi zwłaszcza o manewry nocne okrętów z przygaszonym światłem: zetknięcie się takich eskadr mogłoby łatwo wywołać nieprzewidziane zajścia.

Flota niemiecka nie jest o tyle silna, by mogła ryzykować niebezpieczne spotkania z flotą angielską, nawet podczas—manewrów.

Układ handlowy z Niemcami
a interesy Polski

Wiele się mówi w sferach gospodarczych Zachodu na temat traktatu handlowego amerykańsko-angielskiego.

Jak w dziedzinie politycznej, współpraca demokracji amerykańskiej z demokracją Europy stanowi przeciwwagę w stosunku do knowań „osi Berlin — Rzym", podobnie w dziedzinie gospodarczej współpraca państw pokojowych stanowić może przeciwwagę *frontu faszystowskiej „gospodarki [illegible] jennej"*.

Jak wiemy, Stany Zjednoczone przez usta p. Cordell Hulla, sekretarza stanu odrzuciły w kategorycznej formie niemieckie propozycje rozszerzenia wzajemnych stosunków handlowych na podstawie „kompensacji" (t. j. wymiany towaru na towar i rozrachunku). Daremnie minister hitlerowski Funk usiłował uzasadnić możliwości „systemu niemieckiego". Ameryka nie zamierza zmienić swej polityki handlowej dla ułatwienia dalszego rozwoju zbrojeń niemieckich.

Tak więc obecnie oczekuje się od współpracy Ameryki z Anglią przeciwdziałania tendencjom rozkładowym w gospodarce światowej.

W związku z tym zachodzi pytanie, jaka jest przewodnia myśl w polskiej polityce handlu zagranicznego. Warto się nad tym zastanowić w związku z ostatnio zawartym porozumieniem handlowym polsko - niemieckim. Układ ten wywołał w opinii angielskiej, jak można wnosić z głosów poważnych pism gospodarczych, szereg zastrzeżeń.

Układ ten — zdaniem opinii angielskich sfer gospodarczych — wywoła *wzrost penetracji eksportu niemieckiego do Polski.* Poniesie na tym szkodę eksport angielski ,ale i *pozycja Polski nie będzie w tym wypadku bardzo mocna.*

Polska dostaje się pod wpływ niemieckiego systemu kompensacji. Za swój wywóz nie będzie miała zapłaty w gotówce a tylko w towarze. Trudności surowcowych jednak Polska na tej drodze nie rozstrzygnie, bo Niemcy nie mają Polsce do zaofiarowania surowców.

Tymczasem, jeśli wziąć pod uwagę handel polsko - angielski, kształtował się on bardzo pomyślnie dla Polski. Na podstawie Małego Rocznika Statystycznego przywóz z Anglii do Polski w roku 1935 wynosił 116,7 miln. zł., w r. 1936 — 141,6 miln., w roku 1937 —149,2 miln. Wywóz z Polski do Anglii w tymże latach wynosił: ,181,4 miln. 221,6 miln., 219,2 miln. zł.

Tak więc w wyniku tego obrotu Polska otrzymuje z Anglii nadwyżki w dewizach w ilościach nie do pogardzenia. Może za te dewizy nabyć niezbędne dla siebie surowce. W dodatku wymiana z Anglią zaopatruje Polskę w niektóre surowce, importowane bezpośrednio z Anglii.

Zatem rozwój wymiany handlowej polsko - angielskiej jest niezmiernie dla Polski doniosły, natomiast w dzisiejszych warunkach rozwój obrotów polsko-niemieckich wielkich korzyści Polsce nie daje, nie dostarcza dewiz dla nabycia surowców gdzieindziej, nie dostarcza surowców bezpośrednio, bo Rzeszy brak surowców na własne potrzeby. Umowa z Niemcami usztywnia znacznie odsetek obrotów Polski, ujmując je w kleszcze obrotu kompensacyjnego.

I to właśnie uzależnienie gospodarcze Polski od zachodniego sąsiada przy jego dzisiejszym „nastawieniu" byłoby specjalnie niebezpieczne.

Czy mamy się tym pocieszać, że ofensywa gospodarcza i polityczna Rzeszy idzie obecnie w kierunku południowo - wschodnim ,że Niemcy pragną zapewnić sobie bazę surowcowo - rolniczą w krajach naddunajskich? Czy oznacza to *wyrzeczenie się „Drang nach Osten"*.

Napewno ,nie! I nie może być obojętną dla Polski zdecydowana kontrakcja, jaką rozwinęła Anglia w basenie naddunajskim przeciw niemieckiej przewadze gospodarczej. Rosnące zainteresowanie Anglii dla spraw Europy środkowej i południowo - wschodniej *winno być umiejętnie wyzyskane przez polską politykę handlową.*

Polska nie może oczekiwać żadnych korzyści od włączenia się w ramy „systemu niemieckiego". Interesy polityczne i gospodarcze wskazują jej miejsce — obok państw pokoju i demokracji.

Otwarcie obrad
Międz. Handlowej Konferencji Parlamentarnej

W poniedziałek zostały oficjalnie otwarte obrady międzynarodowej handlowej konferencji parlamentarnej. Sala plenarnych obrad sejmu przybrana flagami państw, biorących udział w konferencji, była wypełniona przez członków delegacyj zagranicznych, delegację [illegible] skim na czele. W lożach zajęli miejsca przedstawiciele korpusu dyplomatycznego.

Na krótko przed rozpoczęciem obrad przybył do sejmu Prezydent Rzeczypospolitej.

Kiedy Prezydent wszedł na salę obrad, wszyscy obecni powitali go przez powstanie. Prezydent zasiadł na przygotowanym dlań fotelu, mając za sobą po prawej stronie marszałka sejmu Walerego Sławka, po lewej zaś wicemarszałka Wacława Makowskiego.

Po wejściu Prezydenta na salę, zabrał głos przewodniczący polskiej grupy parlamentarnej M. H. K. p. senator Gołuchowski, witając przybyłe delegacje i wygłaszając przemówienie w którym poruszył zagadnienia, stanowiące istotę zainteresowań konferencji oraz zagadnienia, specjalnie interesujące Polskę.

W imieniu Rządu zebranych powitał sprawujący obowiązki ministra przemysłu i handlu podsekretarz stanu Sokołowski. Następnie przemawiali przewodniczący delegacji francuskiej, b. minister i wiceprzewodniczący Izby Deputowanych, p. Leon Barety, po nim zabrał głos sir Philipp Dawson, przewodniczący Commercial Commitee parlamentu brytyjskiego, przewodniczący delegacji węgierskiej baron Balthasar Lang, przewodniczący stałego komitetu włoskiego M. H. K. P. hr. Enrico San Martino di Valperga, przewodniczący delegacji japońskiej, hr. Itizo Goto i wreszcie przewodniczący grupy rumuńskiej b. minister J. E. N. N. Saveanu.

P. sen. Gołuchowski podziękował w krótkim przemówieniu wszystkim mówcom, zamykając pierwsze plenarne posiedzenie konferencji.

Zbyteczne naśladownictwo

W numerze 9 z 1937 roku czasopisma „Die Ortskrankenkasse" zacytowano mowę „przewódcy" lekarzy Rzeszy niemieckiej doktora Wagnera, wygłoszoną na uroczystości poświęcenia Turyńskiego Domu Lekarza w Weimarhalle. Między innymi Dr. Wagner powiedział, że na przyszłość każdy lekarz niemiecki b[illegible] praktyką na wsi.

Minął zaledwie rok... I w Polsce wprowadzono przymusową praktykę dwuletnią na wsi dla młodych lekarzy.

W ostatnich czasach czytamy w prasie o powstaniu Instytutu badania zagadnień żywnościowych. Instytuty takie istnieją w Niemczech i we Włoszech. Zajmują się one głównie badaniem przydatności namiastek żywnościowych.

W Polsce istnieje kilka zakładów Higieny. W pierwszym lepszym podręczniku higieny możemy przeczytać o tym, ile i czego powinien jeść robotnik, chłop, pracownik umysłowy i t. d. Obliczono potrzebną ilość kalorii na kilo wagi, obliczono potrzebne normy żywnościowe dla dzieci — mężczyzn i kobiet. Kraj nasz jest krajem rolniczym. Mamy dosyć chleba, masła, mięsa i tłuszczów... Namiastek nie potrzebujemy. A jeśli robotnik nasz odżywia się nie odpowiednio, to nie dlatego, że nie wie co należy jeść.

I. J.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

UCHWAŁY MIĘDZYNARODOWEGO KOMITETU OLIMPIJSKIEGO

Jak już podaliśmy w Brukseli obradował pełny wydział wykonawczy Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, który postanowił definitywnie powierzyć Szwajcarii (St. Moritz) zorganizowanie zimowych igrzysk olimpijskich w 1940 r.

O zorganizowanie igrzysk zimowych w r. 1940 ubiegały się trzy miasta: St. Moritz, Lathi i Lake Placid. Propozycję amerykańską (Lake Placid) odrzucono z powodu zbyt wielkiej odległości od krajów europejskich. Kandydatura Lathi (Finlandia) odpadła, gdyż miasto to nie posiada odpowiedniego toru bobslejowego. Wobec tego wybrano St. Moritz, gdzie zresztą przed 10 laty odbyły się już raz igrzyska zimowe.

Program V Zimowych Igrzysk Olimpijskich definitywnie obejmie: a) zawody bobslejowe, b) jazdę szybką na łyżwach, c) jazdę figurową na łyżwach, d) hokej na lodzie. Olimpijski program narciarski obejmuje: kombinację alpejską, kombinację norweską oraz patrolowy bieg wojskowy. Jednak punkty narciarskie traktowane będą tylko jako pokazy.

Następnie na posiedzeniu uchwalono, że letnie igrzyska olimpijskie w Helsingforsie rozpoczną się 20 lipca 1940 r. i zakończone zostaną 4-go sierpnia. Program igrzysk letnich rozszerzony zostanie o następujące dyscypliny sportowe: regaty kajakowe, turniej piłki wodnej i turniej piłkarski (prócz konkurencji t. zw. klasycznych). Nie odbędą się turnieje: piłki ręcznej, koszykówki i hokeja na trawie.

Bezwzględna walka z awanturami na boiskach

W ostatnich tygodniach wydarzają się coraz częściej awantury na boiskach w czasie rozgrywek o mistrzostwo ligi. Poza tym, po pewnym okresie gry przykładnej i fair, pojawiają się liczne wypadki gry brutalnej i niesportowego zachowania się zarówno zawodników, jak i publiczności. Wydział gier i dyscypliny ligi Polskiego Związku Piłki Nożnej komunikuje, że pod żadnym warunkiem nie dopuści do wprowadzenia do gry instynktów, dążących do unieszkodliwienia przeciwnika, awanturowania się na boiskach oraz podobnych przekroczeń, wypaczających piękno sportu piłkarskiego i zrażających do niego ludzi sportowo wyrobionych. Wydział gier i dyscypliny nie może również dopuścić do awanturowania się pewnej części publiczności na boiskach, ani też do dzikich wybryków, jak rzucanie kamieni i próby steroryzowania sędziego i przeciwnika.

Wydział gier i dyscypliny ligi będzie stosował najostrzejsze kary wobec dopuszczających się jakichkolwiek wykroczeń. Wydział gier i dyscypliny apeluje równocześnie do zarządów klubów i kierowników sekcyj piłkarskich, aby w interesie sportu polskiego i własnym — użyli całej swej powagi i wpływu na zawodników, celem wyeliminowanie wszelkich objawów, sprzecznych z ideą [illegible].

TENIS

AMERYKA PROWADZI 2:1

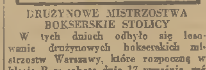
W drugim dniu meczu finałowego o puchar Davisa pomiędzy Ameryką i Australią, para australijska Quist — Bromwich pokonała niespodziewanie mistrzowską parę świata Budge — Mako 0:6, 6:3, 6:4, 6:2. Po drugim dniu prowadzi Ameryka 2:1.

Gierutto wicemistrzem Europy w 10-boju

W poniedziałek zakończyły się w Paryżu 3-dniowe zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo Europy. Polacy w ostatecznym bilansie nie odnieśli zbyt wielkich sukcesów. Jedyny doskonały wynik zanotował Gerutto, zdobywając wicemistrzostwo Europy w dziesięcioboju. Jak wiadomo, pierwszego dnia Gerutto prowadził w klasyfikacji ogólnej, ale drugiego dnia zdołał go wyprzedzić Szwed Bexell. Drugi Polak, startujący w dziesięcioboju Plawczyk, sklasyfikował się na 6-ym [illegible]

[illegible] niedziałek na 1500 metrów i [illegible] m. z przeszkodami, zajmując w obydwu konkurencjach dalekie miejsca. Soldan, który [illegible] kolana, zajął 5-me miejsce, [illegible] szewski sklasyfikował się na 6-ej po[illegible].

DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA BOKSERSKIE STOLICY

W tych dniach odbyło się losowanie drużynowych bokserskich mistrzostw Warszawy, które rozpoczną w klasie B w sobotę dnia 17 września, zaś w klasie A w niedzielę, dnia 25 września, a nie jak proponowano początkowo 18 b. m.. W klasie A walczyć będą następujące kluby: CWS., Polonia, Makabi, Okęcie, Czechowice i jako szósty klub PZL (na miejsce wycofanej Legii). W klasie B startować będzie 11 drużyn: Fort Bema, Broń z Radomia, Gwiazda, Iskra, Orkan, Syrena, Skra, Warszawianka oraz rezerwy Polonii, Czechowic i Makabi.

Wanda Wasilewska

WODAMI POLESIA
V. Brzemię

II.

I co kroku natyka się tutaj człowiek na refleks Białej. W ciasnych izbach krzyczą niemowlęta, owinięte w łachmany, bolesne od oparzelizn, dzieci zdumionymi oczyma patrzą na skarby, wydobywane z kajaka. Dorośli ludzie przyjmują poczęstunek — kiełbasę, mówiąc, że jedzą ją po raz pierwszy w życiu. A kobieta w Buzakach zachowuje starannie najpiękniejsze wspomnienie dzieciństwa — jak ją w czasie wojny oficer niemiecki poczęstował czekoladą. Z zażenowanym uśmiechem opowiada — tak, to był cały kawałek czekolady, prawdziwej czekolady, rozpływającej się w ustach.

Mały chłopiec wspina się na kolana ojca i natrętnie domaga wytłumaczenia, co to jest cukier. I ojciec malowniczo opisuje, jak to cukier wygląda, jak smakuje, jaki to jest niezwykły i przedziwny.

Po drodze na Newel natykamy się na wydrążoną z pnia drzewnego łódkę. Siedzi w niej starzec i dziewczyna. Wokoło gęsty mur trzcin, w których hałasuje ptactwo. Grube, mięsiste łodygi sitowia wyrastają z wody. Kobieta zrywa sitowie — zielone pióro łatwo daje się wyciągnąć z mulistego podłoża. Dół jest jasny ,soczysty.

Starzec bezzębnymi ustami mamle łodygę sitowia. Kobieta gryzie pośpiesznie, ogryza aż do tego miejsca, gdzie sitowie ciemnieje i miąż dzieli się na twarde, włókniste komórki. Przyglądamy się przez chwilę dziwnej scenie.

— To dobre ,słodkie — mówi stary i wyciąga ku nam świeżo zerwaną łodygę. Ale kobieta uśmiecha się gorzko.

— Jak chleba nie ma, to i sitnik dobry...

Pod Przykładnikami na łódce kobieta i trójka dzieci. Zrywają sitowie, jedzą. Jak chleba nie ma...

Tu i tam, w zatoczkach, gdzie woda rozlewa się płytko, zarastając zielonym gąszczem, znajdujemy porzucone, wyssane już i pożute łodygi. Zabiera je woda, płyną wolniutko, zagarnia je dziób kajaka i w bok idą prędkie, pieniste fałki. Odsuwam wiosłem przeszkodę — zostaje na gładkiej wodzie pęk zielonego sitowia, które zastępowało chleb.

We wsi Bereźno nad Horyniem trafia się nam nocleg w domu wdowy. Wieczorem siadamy do miski razem z całą rodziną — nie można odmówić. Myśmy ich częstowali, teraz oni częstują. Siedzimy ciasno na ławach — nas dwoje, młoda jeszcze gospodyni, troje dzieci i stara, nawpół oślepła babka. W glinianej misce mleko z jakąś kaszą. Twarde krupki, dziwny smak surowizny.

— Trochę za rzadkie — stwierdza babka ,ale dzieci protestują:

— Dobre, dobre!

Pytamy, co to jest. Dziwią się, że nie poznaliśmy. To przecież „majna", zbierana po rannej rosie rzeszotem na rozkwitłej łące. Biała kaszka kwiatowa, złudzenie pożywienia, nie lezie nam przez gardło. Ale oni jedzą ze smakiem. I kiedy rano wynosimy ze stodoły nasze manatki, gospodyni już nie ma w domu, poszła na łąki zbierać „majnę".

Idzie tam, uginając spódnicę, w rosie po pas i szerokim ruchem ramienia zbiera w rzeszoto zielono-białe kwiatuszki, żeby dać dzieciom śniadanie. Jakże inaczej to wygląda, kiedy się o zbieraniu majny użyła w przedziwnej książce Zarembiny — tam wypływa przed oczy uroczy, mistyczny obrazek, tu długo mamy w ustach niemiły, nijaki smak — smak głodu.

Oddychamy lżej, kiedy nas woda zanosi do wsi Pinkowicz, kiedy patrzymy na ładnie pobudowane chaty, na grzędy truskawek i warzyw w ogrodach, na całą odzież, na widoczne tutaj bogactwo i dostatek. Tak, ale to jest o dwa kilometry od Pińska. Rynek zbytu na miejscu, łakome, żarłoczne gardło Warszawy, która pochłania pińkowickie truskawki i wszystko, co Pińkowicze zdołają wyprodukować. I w Pińkowiczach opowiadają nam o tym, jak to „na Polesiu" żyją ludzie ,karmiąc się głodem i nędzą.

Bo Polesie jest wszędzie tam, gdzie nas nie ma. Zawsze na zachód albo wschód, na północ albo na południe od miejscowości, w której człowiek w danym momencie się znajduje. Ale wszędzie Pińkowicze są wyjątkiem i wszystko zbliża się raczej do Białej.

W Szczytyniu szesnaście osób mieszka w jednej izbie. Obliczamy, jak też zdołają się rozmieścić do snu. Ale okazuje się, że wszystko jest możliwe. Okryci łachmanami leżą pokotem wszyscy, od jęczącej ,ciężko chorej babki do tego najmłodszego, co się huśta w zawieszonej na sznurach kolebce. Ale nie mówią o swojej nędzy — nie lubią się skarżyć. W Buzakach nad Turią mały, kilkoletni chłopaczek oglądał nasze rzeczy, pilnie patrzył, jak pali się spirytusowa maszynka, jak gotuje się nieznane jedzenie, i co chwila rzucał matce pytanie w tonie twierdzącym:

— Mamo, kupitie łyżku?

— Kuplu, kuplu — uspakajała go kobieta. I malec odwracał się ku nam z miną zwycięscy:

— Mama kupi taką łyżkę.

I tak było ze wszystkim. Z łyżką, i z garnuszkami, i z cukrem, i z jasnym chlebem. Czarne, bystre oczka patrzyły na nas śmiało, i małe usteczka z całą siłą przekonania wygłaszały twierdzenie, że mama kupi to wszystko, co my posiadamy. Widocznie wykoncypował sobie, że nie wolno dopuścić do litowania się nad jego żałosnym dzieciństwem — jeśli czegoś nie było w domu, to tylko dlatego, że mama nie zdążyła kupić.

Potwierdzaliśmy, zapewniali chłopca, że wierzymy w nabywcze możliwości mamy. I wtedy spotkało nas niedowierzające, ukośne spojrzenie, świadczące jasno, że nie chodziło tu o zwykłe dziecinne paplanie — mały Iwan bronił honoru swojej rodziny, pokrywał jej nędzę.

A nędza jest, jaskrawa i okrutna. Ludzie obarczeni rodziną żyją z hektara, z dwu, z połówki. Czasem mimowoli cisnęło się na usta pytanie:

— Jakże wobec tego żyjecie?

I dwukrotnie, kiedy spytaliśmy, otrzymaliśmy jednakową odpowiedź:

— Alboż my żyjemy?

Spotkaliśmy tu raz robotnika z Pomorza, zatrudnionego przy pomiarach. Kiedy zainteresowałam się stojącym nad brzegiem dzieckiem, dzieckiem o tak fantastycznie wygiętych rachityzmem nogach, że mogło by służyć za jaskrawy okaz na jakiejś medycznej wystawie, Pomorzanin z całą naiwnością powiedział:

— E, tu tak wszystkie... Widać taki gatunek...

A „gatunek" tu jest nadspodziewanie piękny. Szlachetne twarze, delikatne rysy, jakże często oko natyka się na prawdziwą piękność. Zachowanie się, sposób wysławiania, nacechowany tą godnością, którą tylko na wsi się spotyka, gdzie panują ściśle określone i przestrzegane formy towarzyskie, gdzie poprzez drobne konwencjonalne formy przeziera jako ich podkład i źródło poszanowanie i życzliwość człowieka dla człowieka. I dlatego tak boleśnie jest patrzeć, jak ci piękni ludzie uginają się pod brzemieniem nędzy nie do udźwignięcia, jak pochyla ich ona ku ziemi, znaczy twarze jednakim piętnem smutku, zabiera oczom blask ,przycisza, tłumi. Trudno i ciężko jest tu patrzeć na nieszczęsne niemowlęta, te, nie przeszły jeszcze próby życia i nie dokonała między nimi selekcji śmierć, zostawiając najsilniejsze, które wszystko zdołają przetrzymać. Trudno i ciężko patrzeć na starców, będących już na marginesie życia, którym nie pozostaje nawet to już jedyne i ostateczne — nadzieja.

Kiedy stoimy późnym wieczorem nad rzeką, wiatr szeleści ledwo dosłyszalnie w koronach olbrzymich, nigdy nie strzyżonych wierzb. Woda Styru jest czarna jak smoła i odbija się w niej światło gwiazd, utopione w ciemności. Za nami, na wzniesieniu wzgórza śpi wieś, milcząca i martwa, ślepymi oczyma małych okienek patrząc w noc.

I wtedy na rzece rozlega się nagle pieśń. Może to rybak, płynący łódką, może flisak z tratew, a może po prostu młody chłopak, któremu duszno było w ciasnej izbie.

Ponad wodami, czarnymi wodami Styru, w których palą się gwiazdy, płynie pieśń. Dzika, bolesna, porywająca jak wicher. Śpiewa młody głos o tym, że ciężko jest żyć. Daleko, daleko ponad fale, ponad uśpioną wieś, ponad czerniejący w głębi las, ponad całą ziemią brzmi pieśń. Rwie się i szarpie rozpaczą melodia, dzwoni, zawodzi, łka poleska czarna noc pieśnią rozpaczy, że ciężko, że trudno, niewypowiedzianie trudno jest żyć.

I kiedy patrzymy w czarną wodę i złoto gwiazd, kiedy od tych w wodzie aż po te na smolistym niebie pełno jest głosu rozpaczy, nie wiemy już, czy to śpiewa młody chłopak z Ciołkowicz. Wydaje się nam, że śpiewa cała poleska ziemia rozpaczliwą, szarpiącą serce, beznadziejną pieśń o tym — że ciężko jest żyć.

Z Górnego Śląska

Tragiczna przyczyna samobójstwa robotnika

Wstrząsający wypadek samobójstwa wydarzył się w Zgodzie (Górny Śląsk). Korzystając z chwilowej nieobecności domowników, górnik, 28-letni Józef Wilda (Mieleckiego 6), poprzecinał sobie brzytwą klatkę piersiową, powodując ciężkie rany o długości 15—20 cm. Leżącego w kałuży krwi Wildego zastała po powrocie żona, która natychmiast zaalarmowała Pogotowie sanitarne, jakim następnie odwieziono go do szpitala Spółki Brackiej w Chorzowie. Przeprowadzona bez zwłoki operacja rokuje nadzieję uratowania mu życia, jakkolwiek stan Wildego jest bardzo ciężki.

Jak ustalono, Wilde popadł ostatnio w silną depresję, na skutek przeniesienia go z oddziału na powierzchni do pracy w podziemia kopalni „Polska" w Świętochłowicach, gdzie już od kilku lat jest zatrudniony. Ponieważ choruje on na płuca, był przeświadczony o tym, że praca w podziemiach będzie dlań za ciężka i jej nie podoła w łączności z czym może być zwolniony.

Strajkujący żądają wypłaty zaległych zarobków

bo rodziny nie mają z czego żyć

Strajk okupacyjny załogi kopalni „Szczęście Luizy" w Szopienicach trwa nadal bez zmian i przebieg jego jest — jak dotychczas — zupełnie spokojny.

Ponieważ dotychczasowy reprezentant kopalni odpowiedzialny przed władzami, Kunce, nie załatwił sprawy wypłaty zaległych zarobków stosownie do polecenia Inspektora Pracy, został usunięty — i reprezentantem wybrano inż. Primaka.

Inż. Primak zobowiązał się wypłacić załodze bezzwłocznie całą zaległość z lipca a 50 proc. zarobków za sierpień wypłacić do 15 b. m. Robotnicy po naradzie odrzucili te propozycje, jako niezałatwiające istoty sporu.

Od Redakcji

Dalszy ciąg odcinka powieściowego ukaże się w numerze jutrzejszym.

Wiadomości z całej Polski

ZAGADKOWE WŁAMANIE DO SĄDU W MONASTERZYSKACH.

Ubiegłej nocy dokonali nieznani sprawcy włamania do sądu grodzkiego w Monasterzyskach, skąd po rozpruciu kasy ogniotrwałej, zabrali znaczki opłat sądowych wartości 1385 zł. oraz gotówkę w kwocie 430 zł.

Sprawcy nie pozostawili żadnych śladów, a nawet nie można ustalić kierunku ucieczki, ponieważ tak drzwi, jak i okna lokalu, w którym mieściła się kasa, pozostały nienaruszone. Energiczne śledztwo w toku.

TANIE JEST ŻYCIE LUDZKIE.

Gajowy Stanisław Smolarz, obchodząc las majątku Braszków, pow. sieradzki, natknął się na kłusownika, Antoniego Kacperka, który ścinał dębczaki. Gdy gajowy wezwał Kacperka do oddania siekiery, ten w odpowiedzi rzucił się na niego i zamierzył trzymanym w ręku narzędziem. Smolarz strzelił do Kacperka z fuzji, trafił go w brzuch i zabił na miejscu.

Do czasu wyjaśnienia sprawy, gajowego osadzono w areszcie.

Instytut Badawczy

Chirurgii Pracy zawodowej

Zakończone zostały prace nad organizacją wstępną Instytutu Badawczego Chirurgii Społecznej i Chirurgii Pracy Zawodowej przy II Klinice Chirurgicznej Uniw. J. P. w Warszawie.

Zadaniem Instytutu jest pogłębienie wiedzy o mechanice ruchów przy pracy w celu: 1) podniesienia stanu zdrowotnego robotników,, 2) przedłużenia okresu energii twórczej człowieka, 3) zmniejszenia wypadkowości przy pracy przez umożliwienie naukowo uzasadnionej akcji zapobiegawczej, 4) zmniejszenia obciążeń instytucyj społecznych z tytułu wypadkowości i chorób zawodowych chirurgicznych.

W zakres pracy swojej Instytut włącza: 1) prowadzenie badań nad racjonalizacją gospodarki motorem ludzkim z ograniczeniem do aparatu ruchowego, 2) a. pośrednictwo i b. dokonywanie ekspertyz w zakresie podanym w punkcie 1).

Czynności te Instytut wykonywać będzie zarówno dla zakładów pracy, zrzeszeń zawodowych, instytucyj państwowych i społecznych, jak i pojedyńczych osób. W szczególności Instytut prowadzić będzie:

1) badania ruchów typowych w poszczególnych zawodach kolejne według stopnia złożoności,

2) badania wpływu poszczególnych ruchów lub ich zespołów przy danej czynności roboczej,

3) prace nad segregacją ruchów lub ich zespołów z punktu widzenia ich szkodliwości, jak:

a) powodowanie mikrotraum, b) zbędnych wysiłków, c) zmian statycznych, d) zmian chorobowych w kośćcu, e) — więzadłach, f) — stawach, g) — układzie mięśniowym, h) — nerwowym, i) — żylnym.

4) prace nad eliminacją szkodliwych ruchów lub ich zespołów z procesu pracy, oraz:

5) opracowywać wzorce czynności roboczych wolnych od skutków szkodliwych,

6) ustalać pracę optymalną w zakresie poszczególnych czynności roboczych,

7) rozwiązywać poszczególne zagadnienia z zakresu przystosowania człowieka do maszyny, a przede wszystkim maszyny do człowieka.

Kierownictwo Instytutu pozostaje w rękach prof. D-ra Adolfa Wojciechowskiego, kierownika II Kliniki Chirurgicznej U. J. P., który prace te prowadzić będzie przy udziale D-ra Adama Różycznera i D-ra Leona Kaliny, jako swoich zastępców.

Zakład ten jest pierwszą tego rodzaju placówką naukową w Polsce.

Kącik radiowy

DZIŚ, 7 września. — ŚRODA.
16.45 „Od łodzi do współczesnego okrętu" — odczyt.
17.00 Muzyka taneczna z DWR.
18.45 Autorecytacja Juliusza Kaden-Bandrowskiego.
22.00 Muzyka kameralna od Haydna do Ravela: Robert Schumann.

SENSACJA MUZYCZNA XX-go W. NA D. W. R.

W studio DWR odbywają się obecnie codziennie pokazy muzyczne nowego instrumentu muzycznego, nazwanego „Les Ondes Martenot", który przywiozła do Polski Ida Łosiówna, jedyna w tej chwili wirtuozka na tym instrumencie.

„Les Ondes Musicales Martenot"— to mały, niepozorny instrumencik, przypominający dawny szpinet. Niepospolitą zaletą tego elektryczno - muzycznego przyrządu jest możliwość osobistej indywidualnej interpretacji. Uderzeniem, wibracją, doborem barw, frazowaniem, a więc elementami zupełnie zależnymi od wykonawcy, wypowiada artysta swoje credo.

Jaka przyszłość czeka tego rodzaju instrument — przewidzieć oczywiście nie można; faktem jest, że dzisiaj już liczni kompozytorowie używają „Ondes Martenot", jako barwy orkiestrowej. Celem instrumentu nie jest naśladowanie instrumentów znanych, lecz stworzenie nowych możliwości, nowych perspektyw dźwiękowych.

Radio warszawskie

ŚRODA, 7 wrzesień.

WARSZAWA I: 6.15 Pieśń. 6.20 Muz.—płyty. 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Ork. Wileńska. 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 Aud. dla szkół. 11.25 Fragmenty z op. „Faust" Gounoda — płyty. 11.57 Hejnał. 12.03 Aud. południ. 15.15 Wszystkiego po trochu—dla dzieci. 15.45 Wiad. gospod. 16.00 Zespół Rynasa. 16.45 Okręty podwodne. 17.00 Muz. tan. z Wystawy. 18.00 W barwnym świecie wrzosowisk — pog. 18.10 Rec. skrzypcowy Ireny Dubiskiej. 18.45 Autorecytacja J. Kaden - Bandrowskiego. 19.00 Rec. Śpiewaczy H. Karnickiej. 19.20 Pog. akt. 19.30 Kobieta, wino i śpiew — koncert z Krakowa. W przerwie „Gdy kobieta chce wyjść za mąż" skecz Zbigniewa Grotowskiego. 20.45 Dziennik i pog. 21.00 Aud. dla wsi. 21.10 Koncert chopinowski w wyk. Z. Drzewieckiego. 21.50 Wiad. sportowe. 22.00 Schumann — płyty. 22.55 Przegląd prasy i ost. dziennik.

WARSZAWA II: 13.00 Koncert rozrywkowy — płyty. 14.00 Parę informacji. 14.05 Program na jutro. 14.10 Soliści: Zofia Ważyńska — śpiew, Tadeusz Zygadło — skrzypce. 15.00 Wiad. sportowe. 15.05 Zespół Rachonia. 17.00 Pog. akt. 17.10 Ballady i legendy — płyty. 18.10 Muz. lekka i tan. — płyty. 22.00 Przegląd kulturalny. 22.15 Muz. lekka i taneczna — płyty.

CZWARTEK, 8 września.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.20. Muzyka z płyt. 6.45 Gimnastyka. 7. Dziennik. 7.15 Ork. wojsk. 8. Aud. dla szkół. 11. Poranek muz. dla szkół powsz. 11.25 Organy i flet z płyt. 12. Hejnał. 12.03 Aud. połud. 15.15 „Po drogach i ścieżkach" — pog. dla dzieci starszych. 15.30. Skrzynka ogólna. 15.45 Wiad. gosp. 16. Ork. poznańska. 16.45 U niewidomych—pog. 17. Zespół Rachonia. 18. „Medycyna pod mikroskopem"— pog. 18.10 Chór chłopców. 18.30. „Alarm we krwi" — słuchowisko. 19. E. Grieg. Wyk.: Olga Nietschówna i Arno Heintze (z Łodzi). 19.20. Pog. akt. 19.30 „Wspomnienia z teatru" — koncert rozrywkowy (z Katowic). W przerwie: „Dusze na paradyzie" K. Makuszyńskiego. 20.45. Dziennik i pog. 21. „O sposobach zakiszania pasz" — pog. 21.10 Wieczór operetkowy. (Transm. z DWR w polskiej YMCA). 21.50 Wiad. sport. 22. Koncert kameralny. 22.40 Muz. tan. z płyt. 22.55 Przegląd prasy i ostatni dziennik.

Tabela wygranych

1 dzień ciągnienia IV klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

50000 zł. Nr. 65695.
25.000 zł. Nr.: 37603 118567.
10.000 zł. Nr.: 49826 120618.
5.000 zł. Nr.: 2619 61577 129445.
Po 2.000 zł. Nr.: 15870 35919 37648 38722 66219 86066 95245 97114 118255 130084 144621 145621.
Po 1.000 zł. Nr.: 1258 9903 11888 16326 19448 20576 30220 32273 36189 36261 46293 57961 66913 75063 75995 89834 90005 92723 92830 103756 104753 108198 108860 109101 111154 118565 120165 121022 127840 131195 135270 144246 146384 148640.
Po 5.000 zł. Nr. 981956.
Po 2.000 zł. Nr. 65409.
Po 1.000 zł. Nr. Nr. 15910 25394 108634 97232 112967.

WYGRANE PO 250 ZŁ.

171 256 77 407 515 649 744 919 1018 213 31 365 98 512 37 638 44 835 899 2080 87 421 607 3003 33 145 322 81 452 82 503 53 86 739 892 925 73 4057 82 116 68 232 41 93 306 55 711 31 43 73 80 826 962 98 5111 226 56 74 347 459 93 589 645 724 26 817 34 52 984 6029 118 204 50 342 410 16 20 515 630 75 716 871 911 94 7090 177 79 208 349 82 418 550 975 96 8092 104 68 86 259 334 50 482 95 697 795 808 962 9160 212 327 92 96 427 529 887 901 10023 204 343 84 414 853 918 11014 24 251 335 67 98 402 568 637 834 931 12118 268 306 15 42 468 794 859 13051 170 90 228 217 98 550 621 729 849 68 14036 40 97 107 61 84 356 85 576 660 721 890 909 36 15004 112 215 20 464 66 567 74 667 72 716 852 16067 336 42 67 70 486 530 637 38 886 17161 200 336 92 425 29 94 521 40 625 35 46 742 821 910 11 12 65 78 18154 268 330 83 407 46 542 98 669 763 982 19017 127 61 80 207 555 738 53 938 20061 72 167 524 94 96 605 99 88 756 828 935 82 21199 203 20 327 71 404 505 56 77 602 69 78 97 787 93 96 22003 95 406 34 68 610 19 29 665 766 23001 48 150 56 235 329 48 780 86 958 86 24123 40 50 58 201 365 90 520 28 674 747 68 91 829 25020 96 340 78 418 44 93 579 610 78 92 785 916 55 79 26132 548 653 86 846 76 91 27097 111 12 49 267 88 327 448 592 891 914 77 28100 17 200 41 57 476 637 681 750 804 20 61 920 29034 119 357 58 885 88 920 70 30099 176 531 635 72 738 58 79 815 79 971 31011 18 44 84 170 336 49 50 436 588 738 804 82 929 68 32047 49 483 503 22 92 631 874 33043 90 136 257 681 403 31 41 92 590 685 34082 148 69 206 8 451 501 629 704 39 890 35178 231 66 467 625 734 864 36081 150 63 212 39 43 405 541 619 57 84 93 774 927 35 37072 167 88 379 797 38021 66 166 272 167 456 559 673 748 866 39066 75 11 832 315 92 98 468 608 40048 102 91 247 90 491 563 718 96 807 61 84 41049 160 356 489 542 691 728 829 43 917 42064 104 50 377 533 653 01 721 84 963 85 76 92 43325 35 780 982 44095 151 88 219 431 51 78 83 502 803 45026 116 26 251 60 390 487 560 666 835 917 76 98 848 82 85 976 47031 48 163 513 46149 98 248 400 516 94 640 81 792 53 71 662 862 995 47031 48 163 513 53 71 48138 69 201 332 54 520 652 863 68 72 902 79 49477 622 703 11 50090 104 681 734 832 63 51000 286 479 575 83 777 899 975 76 52004 441 542 57 78 97 688 89 92 53008 299 393 54153 378 518 38 634 706 811 961 76 55008 109 209 324 404 24 34 586 631 710 76 85 56002 110 73 269 364 420 56 535 607 43 92 780 840 97 986 57016 280 324 451 508 40 708 48 75 805 55 58 58229 323 35 518 38 78 711 18 878 949 59044 227 91 465 76 588 651 820 36 923 39 68 96 60142 210 361 662 725 52 821 61192 582 676 709 44 861 62092 220 454 55 522 957 63014 244 75 509 44 803 964 64088 24 46 312 417 87 833 79 65313 79 511 827 88 66026 142 222 318 27 514 609 88 90 806 85 67081 293 395 622 779 898 951 68171 206 98 313 40 92 401 92 591 654 80 722 25 52 854 93 901 17 41 69105 68 87 241 59 372 421 38 80 612 762 888 926 81 70028 165 332 73 423 539 79 694 716 33 52 959 77 71030 127 98 342 79 454 77 671 732 42 937 94 72173 296 304 45 791 73019 237 52 59 61 98 303 471 99 573 77 698 74202 48 501 21 77 743 934 88.

75016 38 103 523 76 711 77 867 910 76381 96 432 88 608 77 716 48 76 77070 72 134 231 439 573 715 91 870 986 78009 59 114 316 417 41 558 849 79042 52 88 98 208 37 553 84 648 730 66 874 915 42 80089 162 94 352 451 518 688 99 725 912 81009 85 100 80 84 260 359 97 422 582 688 702 810 22 922 43 82053 95 61 148 79 298 313 74 442 658 61 797 991 83113 219 70 359 39 450 898 957 84051 206 338 87 448 59 504 57 64 91 686 712 870 990 85031 280 464 71 528 36 668 863 948 60 69 86141 46 287 391 536 99 604 779 880 86992 87417 643 803 88016 285 545 95 973 89014 302 7 446 627 73 89 788 840 90099 128 65 66 87 211 21 57 79 386 447 62 893 91014 19 33 80 157 70 225 90 447 663 803 939 92094 753 920 35 36 93017 34 81 102 65 200 93 307 95 457 729 947 7287 94190 252 361 455 59 501 27 75 632 730 36 41 855 81 939 95179 290 341 589 635 850 96204 34 461 73 779 830 954 97042 47 94 224 44 310 506 94 692 98216 312 62 472 73 654 70 86 957 81 93 99020 80 191 251 301 19 40 962 671 701 30 833 900.

100181 216 94 448 522 80 788 830 921 101064 279 333 596 608 57 902 72 102072 77 134 231 307 478 509 979 103107 755 916 104082 224 325 52 82 418 52 96 549 95 636 63 91 99837 976 105097 120 25 486 515 637 62 704 814 37 106074 292 314 429 514 69 617 885 107017 164 213 483 645 75 108025 43 98 220 356 441 788 109152 221 42 540 735 82 94 807 26 86 932 110252 54 375 471 575 948 111012 95 144 281 98 336 426 534 726 899 970 112001 15 41 102 15 256 63 346 557 63 627 875 971 11323359 430 687 94 778 824 959 60 114262 65 374 413 59 74 78 627 827 955 60 73 115042 121 34 231 87 413 97 534 64 612 13 37 956 116002 59 100 103 247 418 25 68 537 616 714 44 60 866 931 117061 144 376 98 486 99 661 713 62 838 118100 22 244 420 654 65 868 913 21 59 119009 365 437 652 781 91 896 919 120157 335 646 875 946 63 121162 284 308 32 423 66 86 683 789 869 122111 62 225 88 657 959 123005 144 267 369 415 90 731 62 99 876 124052 305 18 405 520 40 643 721 19 804 88 991 125017 79 131 291 103 49 467 502 658 744 55 126009 178 312 528 820 127085 120 73 88 208 55 306 40 79 427 30 561 870 82 943 128049 123 76 97 338 65 73 450 532 847 129156 394 416 86 573 82 631 130065 81 146 283 401 518 79 84 872 75 131294 750 871 911 132001 39 109 215 18 363 507 704 911 133011 359 480 508 68 640 778 977 134005 154 4 837 943 69 135056 96 180 246 911 136256 80 490 606 712 62 63137098 127 30 36 49 592 640 771 87 804 47 86 908 39 138068 119 95 217 23 339 498 741 836 139096 149 90 207 17 569 704 65 95 908 140165 307 31 48 405 13 75 99 757 70 965 72 809 141050 396 432 56 70 568 675 776 97 852 142007 27 283 98 366 552 76 646 55 723 84 913 21 71 143017 47 123 46 66 224 60 371 80 528 661 824 144091 240 580 720 48 99 836 48 145032 329 42 459 78 556 640 57 81 781 856 82 91 908 40 146140 44 71 86 241 46 458 552 62 660 77 828 83 147040 226 491 99 535 691 709 22 820 900 148019 214 59 41 17 53 804 149027 40 62 135 56 201 62 76 302 568 697 870.

150180 212 92 360 53 703 36 885 91 952 151199 372 425 78 526 639 69 74 87 96 742 886 922 55 152000 45 54 176 261 64 98 968 545 784 163496 509 938 78 154008 98 208 332 453 95 564 824 40 155048 81 106 98 345 542 603 42 43 65 936 156085 133 220 342 74 614 714 74 843 936 157051 124 242 585 700 93 158033 289 506 775 811 981 159026 65 157 97 361 410 49 651 704 870 970.

III ciągnienie

WYGRANE PO 250 ZŁ.

30 129 94 435 46 554 712 23 926 93 1239 457 505 27 689 919 2243 65 510 604 852 993 3094 413 565 69 90 823 4060 88 217 324 78 401 66 642 50 93 734 61 78 885 942 49 59 5105 22 343 511 95 627 807 965 7000 519 919 8011 192 293 390 402 84 563 700 9076 00 259 435 75 765 869 986 10027 82 169 915 11116 268 73 313 33 40 480 512 791 806 81 934 12742 810 970 13402 845 14013 135 370 15008 16 136 265 72 411 897 16815 908 97 99 16815 908 17050 377 417 92 638 60 754 910 18068 457 88 579 855 19033 197 327 68 457 644 89 688 735 821 20035 167 271 387 477 551 58 692 21015 65 166 266 343 65 94 412 651 22139 498 903 813 69 78 92 23073 406 580 686 91 727 31 78 865 24017 116 79 355 622 704 25370 420 77 619 57 995 26152 703 15 27106 13 221 29 621 87 823 68 88 28813 29302 56 94 516 58 916 30194 375 567 90 762 70 931 90 31182 215 390 644 94 739 32080 105 28 91 628 789 33101 439 680 831 45 983 34015 56 420 64 679 740 35412 80 36158 249 315 38 39 552 688 861 933 37387 479 698 38270 76 279 537 70 39020 153 216 440 624 982 40133 69 270 327 509 709 935 41354 404 81 595 814 49 906 89 42025 53 141 91 302 575 680 702 92 43025 458 44399 401 536 662 721 45186 512 46036 662 707 71 47153 323 91 694 706 48213 31 56 524 88 78 738 49024 465 570 617 49 814 40 925 50182 215 456 837 49 51100 270 411 513 060 794 52314 444 796 957 53165 783 953 960 54068 268 415 941 64 90 65165 261 601 23 86 56450 80 512 43 57101 4 55 366 58044 123 38 350 93 463 506 43 88 999 59054 204 508 715 950 60042 170 74 421 574 642 716 933 78 61015 84 559 920 51 60 62046 785 994 99 63080 183 287 375 400 578 848 954 64065 310 55 586 834 998 65049 230 371 472 565 901 74 66329 98 878 96 994 67194 425 805 68261 645 70 95 69483 544 809 927 33 70098 201 526 84 779 870 71392 420 52 722 896 72006 7 522 801 73125 200 40 355 604 719 49 61 39 74473 791 818.

75139 303 686 872 906 776 278 310 442 884 982 86 77095 516 633 987 78076 603 779 800 41 925 79083 251 841 80050 270 438 578 645 75 732 899 905 81123 36 218 480 774 900 12 96 82082 684 875 83214 332 763 884 961 81 84073 194 329 552 651 818 970 85054 878 86299 719 54 89 87230 55 310 30 513 39 60 635 752 937 88164 66 455 518 688 897 89080 239 70 719 61 90238 689 901 43 72 91008 263 565 792 92135 269 405 18 500 676 93157 236 541 63 814 913 36 94005 185 642 835 95266 401 531 96420 97008 289 98042 58 135 202 320 616 886 99026 88 250 356 504 744 906 100356 617 906 101169 203 428 501 90 654 71 937 82 102059 105 288 686 103423 537 700 4 954 60 104188 435 46 67 646 105287 421 695 737 106055 81 114 412 547 667 889 107065 229 32 443 624 852 108282 392 627 59 999 109020 189 223 391 452 57 92 731 859 68 918 110075 168 234 476 517 804 927 111249 72 900 112122 113133 359 91 448 509 661 89 953 1114228 543 115144 307 742 953 116131 242 431 57 781 117215 87 315 118163 87 452 539 620 880 119015 286 120105 412 51 801 121092 430 54 654 949 122002 123 536 55 87 92 123027 129 253 124454 683 88 720 22

125275 126035 530 127033 456 128287 863 959 61 129417 525 635 732 919 130368 702 131188 290 591 701 84 874 906 352 132352 133128 647 795 134053 86 696 135117 98 240 315 531 86 726 893 957 136093 200 312 42 429 51 534 60 705 802 72 952 137218 42 56 347 490 718 845 902 52 138137 139110 938 140286 87 755 141240 98 365 66 521 142061 311 58 74 488 518 680 979 143096 99 234 699 144022 59 211 24 325 546 47 634 890 918 145104 366 872 935 61 146175 257 496 779 147650 724 29 915 74 148056 413 544 692 214 149216 514 663 747 948 150336 449 861 151500 677 762 1521110 91 360 602 800 33 153049 287 392 499 502 911 154037 651 727 956 155054 100 156123 69 815 157090 396 508 706 76 880 158010 136 202 479 891.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

50.000 zł. nr. 60473.
20.000 zł. nr. 61924.
15.000 zł. nr. 12868.
10.000 zł. nry 60494 145613.
5.000 zł. n-ry: 17452 72495 149275
2.000 zł. n-ry: 957 1338 6425 9963 18008 20608 22515 25556 27342 56891 71438 89737 102846 116591 123207 146521 152305.
1.000 zł. n-ry: 231 1170 5796 14295 23900 24567 25313 27038 27248 27451 29084 32152 35125 37636 39843 40065 42345 59898 64281 69608 80100 80476 80569 82135 89608 90982 94871 106971 108987 114714 124363 131005 145237 145676 146516 151493 154067 155803.

WYGRANE PO 250 ZŁ.

418 71 1290 477 975 2019 195 216 85 854 3214 78 92 385 548 771 801 4260 319 409 505 63 808 5222 352 75 483 525 702 874 6098 92 106 74 88 311 458 560 600 21 870 980 7098 189 8082 198 343 603 903 9377 422 611 742 10028 236 300 427 76 528 64 97 888 11275 12443 595 796 869 929 13435 600 814 39 71 14042 174 549 70 607 725 897 928 15118 796 912 63 98 16079 137 315 415 622 908 17022 25 64 97 325 519 622 762 819 906 18041 145 70 392 481 96 728 32 840 962 19669 20037 122 305 48 425 527 87 614 21249 409 65 608 862 65 965 89 22282 648 49 23054 288 489 626 896 24080 131 574 685.

25 240 435 549 866 96 26325 986 688 947 27386 618 66 28120 657 29014 43 258 428 39 649 50 98 791 590 30098 186 433 578 633 31137 68 46 45 10 85 396 530 725 800 32281 370 862 33001 577 757 34111 16 256 528 76 35007 46 79 163 71 202 54 774 987 36015 601 729 37157 307 512 704 38242 69 83 754 85 39362 712 834 40022 214 683 765 41358 91 419 642 858 42034 473 597 666 836 64 43008 543 892 912 44699 45069 123 599 695 46088 890 47138 394 702 81 48203 429 641 49179 886 50336 649 727 51232 635 872 52075 119 68 474 645 53207 28 593 620 74 886 998 54034 99 109 64 565 628 55668 772 912 56117 429 857 78 980 57419 669 744 860 58019 82 252 567 662 704 59106 282 616 790 878 933 60173 229 73 463 61071 293 556 558 670 918 62095 491 686 63118 29 64156 308 41 595 606 03 65387 929 66064 286 349 698 742 67114 760 94 827 68029 107 224 443 592 827 66 69008 14 162 522 61 865 70001 68 180 276 325 79 839 939 71125 419 633 911 38 69 83 72293 305 904 73332 422 76 625 26 926 86 74474 676 709 75282 555 795 858 76280 335 717 77675 768 78128 332 508 607 76 79 706 965 74 79545 59 771 80 105 273 744 805 17 303 81062 105 273 744 805 17 903 82088 204 446 71 509 804 70 83282 85 423 821 69 974 84106 417 853 80 85102 25 96 315 470 533 624 812 86088 102 331 432 739 872 87472 698 853 88464 68 609 71 89070 311 516 916 90039 70 97313 562 661 64 91055 139 270 590 903 92003 201 377 493 93692 94136 777 871 910 94 95061 872 96161 218 763 869 71 97413 638 98448 665 331 943 97 99121 657 987.

100097 183 353 554 848 101119 78 631 102892 933 103147 451 612 50 104008 567 601 74 960 105440 562 98 918 106106 207 427 725 810 107247 300 626 880 935 83 108319 473 109166 352 750 110501 738 111065 165 379 854 821112730 113310 610 876 971 114295 477 932 115003 355 467 932 116049 343 847 941 78 118082 85 86 104 64 119018 136 543 66 842 92 120353 588 632 89 902 37 59 121323 714 854 122408 661 700 871 964 67 123168 233 306 401 808 34 124346 600 724 919 125051 418 42 517 666 126164 654 806 75 975 127312 764 93 128226 714 51 989 129325 58 508 673 730 130522 999 131093 309 661 771 842 976 132100 7 249 535 133067 485 551 76 854 134016 378 491 906 135169 414 735 87 833 951 136106 38 205 31 569 622 858 911 20 137288 331 608 740 803 945 138001 136 244 64 408 748 963 139041 241 87 643 140315 448 512 39 850 930 31 141132 263 809 960 142127 286 700 93 143013 129 433 593 608 795 144245 378 403 30 550 145098 187 302 45 481 544 690 807 18 146305 17 675 766 147128 35 80 432 874 94 148076 118 464 831 149035 437 694 746 946 56 150218 380 663 151234 351 667 798 151067 405 520 14 896 914 153067 313 584 859 915 45 154351 68 832 15074 128 544 627 834 955 156056 106 248 55 544 157134 512 623 90 158158 205 334 92 651.

KRONIKA KRAKOWSKA

Młodzieży robotnicza!

przybywaj na Zloty Młodzieży Socjalistycznej!

18 września — Zlot w JAWORZNIE dla pow. chrzanowskiego

25 września — Zlot w RZESZOWIE dla całego województwa krakowskiego i dla Centralnego Okręgu Przemysłowego

Górnicy w walce o podwyżkę płac

i skrócenie czasu pracy

Robotnicy wszystkich kopalń w Zagłębiu Krakowskim, objętych układem zbiorowym — zareagowali odpowiednio na zgromadzeniach przeciwko odwlekaniu załatwienia wniesionych żądań, o czym pisaliśmy na łamach „Robotnika“ i „Naprzodu“.

W pozostałych dwu kopalniach: „Silesia“ w Czechowicach i „Janina“ w Libiążu istnieją odrębne układy pracy, zawarte z Centr. Związkiem Górników. Na kopalniach tych oddzielnie wypowiedziane zostały płace na dzień 1 września b. r. oraz wniesione przez C. Z. G. analogiczne żądania podwyżki płac o 10% i skrócenia czasu pracy załogi powierzchniowej.

Przed kilku dniami odbyło się na kop. „Silesia“ w Czechowicach zgromadzenie szybowe, pod przewodnictwem tow. T. Babija. Sprawozdanie z działalności złożył tow. Zieleznik. Sekretarz okręgowy C. Z. G. tow. St. Bocian mówił o sytuacji w górnictwie i walce zarobkowej. Po dyskusji uchwalono protest przeciwko zwlekaniu przez przemysłowców z załatwieniem żądania podwyżki płac oraz oświadczenie o gotowości przystąpienia do strajku na wezwanie C. Z. G.

W dniu 4 bm. odbył się w Libiążu pod przewodnictwem tow. Trybusia wiec C. Z. G. na który przybyli licznie robotnicy kopalni „Janina“. Tow. St. Bocian zreferował sytuację w górnictwie oraz akcję zarobkową. Referent szczególnie zajął się omówieniem warunków płac na kop. „Janina“. Robotnicy dwukrotnie pominięci zostali w regulacji płac przez Nadzwyczajną Komisję Rozjemczą i stoją na daleko niższym poziomie zarobkowym, aniżeli robotnicy innych kopalń Zagł. Krakowskiego. W czasie obecnej akcji ta krzywda robotników winna być wyrównana. Po dyskusji uchwalono rezolucję, w której zgromadzeni podtrzymują stanowczo żądanie podwyżki płac, stwierdzając, że nie cofną się przed strajkiem o jego realizację; wyrażają pełne zaufanie władzom C.Z.G., a pogardę O. Z. N-owi i związkowi chadeckiemu.

W tym samym dniu odbyła się w Myślachowicach konferencja Zarządów Oddziałów C. Z. G. ze Lgoty, Płok, Czyżówki, Myślachowic i Luszowic. Sekretarz okręg. tow. St. Bocian przedstawił stan akcji zarobkowej, sprawy ubezpieczenia górniczego oraz sprawy kopalniane i organizacyjne. W dyskusji robotnicy podnosili bolączki w lecznictwie Ubezpieczalni. Poddawano ostrej krytyce stosunki na kop. „Artur“ w Sierszy, gdzie ostatnio zdarzył się wypadek ciężkiego poturczenia robotnika Pytlika, którego z braku noszy w kopalni transportowano z dołu na zwykłej drabinie, powodując męczarnie skaleczonego.

Na konferencji uchwalono przeprowadzić na kopalni zbiórkę na Dom - Pomnik Daszyńskiego w Krakowie.

Bolączki tramwajarzy

Kiedyż wreszcie będzie oddłużenie. Sprawa umundurowania

Sprawa oddłużenia pracowników tramwajowych ciągnie się już od dłuższego czasu i do tej pory nie została załatwiona. Ustalono zasady oddłużenia, ale pieniędzy jakoś niema i niewiadomo kiedy będą. Dyrekcja obiecuje, że już, już ale pozostaje to tylko obiecanką.

Przyrzekano, że po okresie urlopowym będzie oddłużenie. Skończyły się urlopy a oddłużenia jak nie było, tak niema.

Wielu ludzi przez to zwlekanie pokrzywdzono, narażając na znaczne koszty. Niejeden bowiem, będąc pewny, że dostanie oddłużenie, nie uregulował spłaty długów. Wierzycielom sprzykrzyła się ta gra w ciuciubabkę i drogą egzekucji b. kosztownej ściągają swoje należności.

Wśród pracowników panuje wielkie rozgoryczenie z powodu tego rodzaju metod, które nie przystoją żadnemu szanującemu się przedsiębiorstwu.

Sprawa mundurów — to prawdziwe curiosum. Letnie mundury dostają tramwajarze w zimie, a zimowe w lecie. Słowem w tramwaju wszystko na opak. A może dyrekcja wprowadza w praktykę swoistą teorię zapobiegania przeziębieniom. Powinna nią zainteresować sfery lekarskie. Tramwajarz w letnim mundurze, pracując przy 20 stopniowym mrozie, zahartuje się i stanie się odporny na wszelkie przeziębienia.

W lecie natomiast, aby nie dopuścić do przegrzania ciała podczas upałów, ubierze się go w zimowe ubranie i w płaszcz a może jeszcze w baranią czapkę. To będzie wyglądało bardzo oryginalnie, a dyrekcji przysporzy dużo pochwał. Nie ma to jak tramwaj krakowski.

Ale żart na bok. Zapytujemy w czyim interesie leży tego rodzaju postępowanie wobec pracowników — i czy dyrekcja tramwajów chce koniecznie wywoływać zatargi w przedsiębiorstwie?

Za zabójstwo „niechcąco“

W sądzie krakowskim odpowiadał za zabójstwo niejaki Władysław Palonek ze Sławowic pod Krakowem. W czasie kłótni Palonek uderzył okutą laską w głowę Franciszka Gaczoła, który w następstwie tego zapadł na ropne zapalenie opon mózgowych i zmarł.

Palonek tłumaczył się, że czynu swego dokonał „niechcąco“. Został on zasądzony na 4 lata więzienia.

Radio śląskie

ŚRODA, 7 wrzesień.

5.16 Audycja poranna — płyty.. 6.20 Muzyka z płyt (z Warszawy). 11.25 Muzyka z płyt (z Warszawy). 13.50 Wiadomości bieżące. 14.00 Koncert życzeń. 15.10 Giełda Zbożowa i Towarowa w Katowicach. 15.15 „Kukiełki śląskie“. 15.35 Piosenki dla dzieci — płyty. 17.00 Muzyka taneczna w wy. Małej Ork. P. R. pod dyr. Zdz. Górzyńskiego (z Warszawy). 21.00 Tadeusz Kudliński: Fragment z niewydanej powieści „Uroki“, czyta Zygmunt Estreicher (z Krakowa). 22.00 Wiad. sportowe. 22.05 Czarny i zielony Śląskk — koncert muzyki regionalnej. Wyk. Śląski Kwartet Ludowy — Chór rewellersów. W przerwie: „Sobota w kolonii“ nowela Adolfa Frierii ze zbioru „Kamień w polu“.

CZWARTEK, 8 wrzesień.

5.15 Audycja poranna — płyty. 6.20 Muzyka z płyt (Warszawa). 11.25 Muzyka z płyt (z Warszawy). 13.50 Wiadomości bieżące. 14.00 Muzyka obiadowa z płyt (z Krakowa). 15.10 Giełda Zbożowa i Towarowa w Katowicach. 15.30 „Po dniówce“ — szkic literacki red. Witalisa Krajewskiego. 17.00 Pogadanka sportowa dla pracowników fizycznych w oprac. red. Maksymiliana Kluka. 17.10 Koncert solistów. Wykonawcy: Halina Ekierówna — fortepian, Stanisław Mikuszewski skrzypce, Jerzy Gaczek — akomp. (z Krakowa). 17.50 Wiadomości rolnicze. 17.55 Program na jutro. 21.00 Przed siewami ozimin — pogadanka inż. Mirosława Szczerbińskiego. 22.00 Wiadomości sportowe. 22.05 Za miedzą — audycja słowno - muzyczna, a) Muzyka polska b płyt, b) Gawęda, c) Chóry i orkiestry śląskie.

Zwolnienie przemysłowca Beckmanna

za kaucją 25.000 zł.

Obrońca przemysłowca niemieckiego, Gustawa Beckmanna w Krakowie, skazanego za obrazę narodu polskiego i aresztowanego na sali rozpraw, czynił starania o wypuszczenie Beckmanna na wolną stopę.

Obrona zwróciła się do sądu z prośbą o zwolnienie Beckmanna za kaucją 25.000 zł. Jak słychać, prośba ta załatwiona zostala pozytywnie.

Straszna śmierć w studni

Zawezwano Pogotowie Ratunkowe do Rudawy, k. Krakowa, gdzie podczas kopania studni zostal zasypany ziemią tamtejszy mieszkaniec, Jan Skalny, liczący lat 40.

Mimo natychmiastowej pomocy obecnych na miejscu wieśniaków przybyły lekarz Pogotowia stwierdził tylko śmierć nieszczęśliwego. Zgon nastąpił wskutek uduszenia się. Wypadek ten wywołał wstrząsające wrażenie na mieszkańcach Rudawy.

Ogółem w ostatnich czasach po wioskach przy wzmożonym ruchu budowlanym można zaobserwować dziwne zaniedbanie najprymitywniejszych zasad ostrożności.

Konferencja delegatów związków zaw.

Zwołujemy szerszą konferencję delegatów Związków Zawodowych w Krakowie na dzień 10-go września b. r. na godz. 6 wiecz. w lokalu Rady Zawodowej.

Sprawy bardzo ważne. Prosimy o punktualne przybycie.

PREZYDIUM RADY ZW. ZAW.

Obrady Okręgowego Komitetu P.P.S.

Ziemi Krakowskiej

W dniu 1 bm. odbyło się konstytuujące posiedzenie nowego O. K. R. PPS. ziemi krakowskiej, obejmującego działalnością swą powiaty: krakowski, chrzanowski, bocheński i myślenicki. Przewodniczącym OKR. wybrany został **Adam Ciołkosz**, wiceprzewodniczącymi tow. tow. **Stanisław Bocian** (Chrzanów) i **Józef Walas** (Bochnia), sekretarzem i skarbnikiem tow. **Zygmunt Gross**.

OKR. omówił szczegółowo sprawę wyborów samorządowych i powziął w tej sprawie odpowiednie uchwały. Następnie omówione zostały sprawy propagandy prasowej i miesiąca młodzieży, a zwłasz cza Zlotów młodzieży w Wieliczce, Jaworznie i Rzeszowie. Z kolei przedyskutowano sprawę 20-lecia Niepodległości Polski i postanowiono urządzić w Krakowie w dn. 6 listopada masową manifestację robotniczo - chłopską.

Posiedzenie było bardzo dobrze obesłane; dyskusja ożywiona i gruntowna, powzięte uchwały gwarantują należy rozwój pracy w okręgu.

Krakowska Spółdzielnia Mieszkaniowa

buduje mieszkania robotnicze

Krakowska Spółdzielnia Mieszkaniowa wznowiła w bieżącym roku swą działalność i przystąpiła do budowy wielkiego gmachu mieszkaniowego na 80 mieszkań robotniczych.

W sobotę, 3 b. m., odbyła się „tradycyjna wiecha“, w której wzięli udział przedstawiciele organizacyj społecznych, Związków zawodowych, OKR. PPS., oraz zorganizowani robotnicy.

Przemawiali im. Rady Nadzorczej Spółdzielni tow. Packan, im. Zarządu tow. Bator, im. OKR. PPS. tow. Ciołkosz, im. Spółdzielni Robotniczej tow. Klimek, im. ZZK. tow. Duda, im. Rady Związków Zawodowych tow. Cekiera, im. Towarzystwa Osiedli Robotniczych ob. inż. Tołwiński, im. Spółdzielni Kolejarzy tow. Piotrowski, im. robotników pracujących na budowie tow. Kremer.

W przemówieniach podkreślono wielki wysiłek Krakowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, oraz złożono życzenia dalszego rozwoju owocnej pracy. Krakowska Spółdzielnia Mieszkaniowa dobrze się przysłużyła klasie robotniczej.

Historie dnia

ZABRAŁA PIENIĄDZE I UCIEKŁA. Maria Chmiel, skradła z mieszkania 170 zł. na szkodę Michała Wójcika, zam. przy ul. Senatorskiej L. 17 i zbiegła w niewiadomym kierunku.

USIŁOWANE SAMOBÓJSTWO ROBOTNICY. Wezwano Pogotowie Ratugowe do Krytystyny Matusiak, lat 30, służącej, zam. przy ul. Retoryka 16, która w celu samobójczym napiła się jodyny. Po udzieleniu pomocy lekarskiej przez lekarza Pog. Rat., Matusik pozostawiono opiece domowej.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK CZY SAMOBÓJSTWO? Kornela Galusówna, służąca, zam. przy ul. Krupniczej L. 34, pozostając w mieszkaniu zatruła się gazem świetlnym. Do Galusówny wezwano Pog. Rat., którego lekarz stwierdził zgon Galusówny. Przyczyny zatrucia na razie nie ustalono.

NIEOSTROŻNA JAZDA. Samuel Silbering, prowadząc samochód osobowy, na skrzyżowaniu ul. św. Tomasza i Sławkowskiej, najechał na samochód osob. Miejskich Zakładów Sanitarnych, prowadzony przez kierowcę Mariana Puchałę. Wskutek najechania został uszkodzony samochód Miejskich Zakładów Sanitarnych. Winę ponosi Silbering z powodu szybkiej i nieostrożnej jazdy.

PRZEZ NIEOSTROŻNOŚĆ NAJECHAŁ NA ROWERZYSTĘ. Artur Klupsch, jadąc nieostrożnie samochodem osobowym, najechał na rogu ul. Karmelickiej i Alei Słowackiego na rowerzystę Andrzeja Szopę, Szopa doznał lekkich obrażeń ciała i, po udzieleniu mu pomocy lekarskiej przez lekarza Pog. Rat., pozostawiony został opiece domowej.

NAJECHAŁ NA TRAMWAJ. Teofil Przybylski, jadąc samochodem osobowym, wskutek nieostrożnej jazdy przy zbiegu ul. Karmelickiej i Kremerowskiej, najechał na wóz tramwajowy Nr. 50 linii 2. Wypadku w ludziach nie było.

UJĘCIE KIESZONKOWCA. Józef Musioł został zatrzymany za usiłowaną kradzież kieszonkową na dworcu autobusowym.

Kronika Bielska, Białej i okolicy

ODDZIAŁ: BIAŁA, KOMOROWICKA 4.

Do wszystkich oddziałów T.U.R.

i bratnich organizacji Okręgu bialskiego i Śl. Cieszyńskiego

Podaje się do wiadomości, że IV Zlot okręgowy oddziałów TUR, zapowiedziany na 11 września w Białej - Bielsku, nie odbędzie się.

Termin Zlotu został przesunięty na 25 września b. r.

ZARZĄD OKRĘGOWY TUR. W BIAŁEJ.

Na zlot Regionalny Młodzieży Robotniczej

Zarząd Główny „Siły“ organizuje w dniu 18 września br. pociąg popularny **Cieszyn — Bielsko — Katowice** pod hasłem: **„Na Zlot Regionalny Młodzieży Robotniczej do Katowic“**. Zlot odbywa się w ramach Miesiąca Młodzieży Śląska Cieszyńskiego.

Bliższe szczegóły w prasie i w afiszach. Koszta przejazdu w obie strony zł. 3.30. Zgłoszenia z równoczesną opłatą za przejazd przyjmuje do dnia 15 bm. sekretariaty **„Siły“ w Cieszynie** i **w Bielsku**. Zaznacza się, że późniejsze zgłoszenia w żadnym wypadku nie mogą być uwzględnione. Wyjazd z Cieszyna o godz. 6-ej, powrót o godz. 23-ej. Dokładny czas odjazdu i postoju na poszczególnych stacjach podany zostanie przy odbiorze biletów.

Wobec doniosłego znaczenia organizowanego zlotu, wzywamy bratnie organizacje i sympatyków do masowego udziału.

W dniu tym Młode Pokolenie Polski Pracującej zamanifestuje swą wierność czerwonym sztandarom oraz wykaże swą zdecydowaną wolę do walki o Polskę Ludową i o Socjalizm.

Z miasta

CZYTELNIA MIEJSKIEGO MUZEUM PRZEMYSŁOWEGO

została otwarta dla publiczności po przerwie wakacyjnej z dniem 5 września br. Wstęp wolny.

Z KONSERWATORIUM TOWARZYSTWA MUZYCZNEGO W KRAKOWIE

W związku z rozpoczętymi wpisami do Konserwatorium Towarzystwa Muzycznego, na liczne zapytania wyjaśnia Dyrekcja Konserwatorium, że obecna nazwa „Prywatne Konserwatorium Tow. Muzycznego“, została wprowadzona na podstawie obowiązujących przepisów Ministerium W. R. i O. P., nakazujących wszystkim szkołom muzycznym oraz Konserwatorium, jako niebędącym na etacie państwowym, uwidacznianie w nazwie tego charakteru.

Dodanie zatem obecnie słowa „prywatne“ nie zmienia w niczym charakteru ani zakresu działania, jaki dotychczas posiadała ta zasłużona uczelnia.

Repertuar

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Środa, 7 września: „Jan“.

Czwartek, 8 września: „Jan“.

„JAN“ WŁ. BUS-FEKETEGO.

„Jan“ Bus-Fegetego, komedia osnuta na tle życia parlamentarnego, ukaże się na scenie teatru im. J. Słowackiego w środę, z p. Zdzisławem Mrożewskim w roli tytułowej. Arystokratyczną parę starego pokolenia odtworzą E. Fabisiak i A. Klońska, młodą burzycielkę rodowych tradycji Hanna Brochacka.

Kina

ADRIA: „Świecznik królewski“.

ATLANTIC: „Więzień z diabelskiej wyspy“ i „Kalif Bagdadu“.

LOPP: „Panowie z towarzystwa“ i „Jej obrońcy“.

PROMIEŃ: „Zawinilam“.

STELLA: „Łódź śmierci“ i „Życie na dnie morza Adriatyckiego“.

WANDA: „Perły korony“.

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: „Lekarz pięknych kobiet“.

UCIECHA: „Druga młodość“.

Stacja opieki nad matką i dzieckiem

w Krakowie przy ul. Dunajewskiego 7 zawiadamia, że z dniem dzisiejszym czynne są znowu — po feriach wakacyjnych — następujące przychodnie:

Poradnia dla ciężarnych w piątki od godz. 10—12;

Poradnia dla niemowląt i dzieci w piątki od godz. 12—13;

Poradnia prawno - społeczna dla biednych i opuszczonych matek we wtorki od godz. 18—19 i w piątki od godz. 12—13.

Radio krakowskie

ŚRODA, 7 wrzesień.

8.10 Muzyka lekka — płyta za płytą. 11.25 Muzyka klasyczna — płyty. 14.00 Muzyka obiadowa — płyty. 15.10 Lokalne wiadomości gospodarcze. 15.15 Audycja dla dzieci: a) Skrzynka w oprac. Krystyny Krupińskiej, b) Przygoda wiecznego pióra — opowiadanie Ireny Barowej. 17.00 Skrzynka ogólna w opr. Stanisława Droniewskiego. 17.10 Gawęda muzyczna p. t. „Instrumenty mają głos w opr. Włodzimierza Poźniak. 17.50 Program. 17.55 Wiadomości bieżące. 21.00 Tadeusz Kudliński: Fragment z niewydanej powieści „Uroki“, czyta Zygmunt Estreicher. 22.00 Lokalne wiadomości sportowe. 22.05 „Czarny i zielony Śląsk“. koncert muzyki regionalnej. Wyk. Śląski kwartet ludowy, oraz chór revellersów. W przerwie: „Sobota w kolonii“ nowela Adolfa Fierri ze zbioru „Kamień w polu“ (z Katowic).

CZWARTEK, 8 wrzesień.

8.00 Muzyka lekka — płyty. 8.50 Skrzynka dla dzieci wiejskich w oprac. Toli Retingerowej. 11.25 Muzyka operowa — płyty. 15.10 Lokalne wiadomości gospodarcze. 15.30 Odczyt: „Kraszowianie — nieznane plemię słowiańskie — wygł. dr. M. Małecki ,prof. U. J. 17.00 Skrzynka techniczna opr. Leonarda Czupryka. 17.10 Koncert solistów. Wykonawcy: Halina Ekierówna (fort.), Stanisław Mikuszewski (skrz.), Jerzy Gaczek (akomp.). 17.50 Program. 17.55 Wiadomości bieżące 21.00 Jak się uczyć — wygł. dr. M. Rytel as. U. J. 22.00 Lokalne wiadomości sportowe. 22.05 Muzyka taneczna — płyty. 22.55 Przegląd prasy (z Warszawy).

Rozpowszechniaj „GŁOS KOBIET“

Redaktor odpowiedzialny: JERZY CESARSKI. Odbito w drukarni Sp. Nakładowo Wydawniczej „Robotnik“, Warszawa, Warecka 7.